

DRUŽINSKI TEDNIK

1943...

Leto XV.

V Ljubljani, 16. decembra 1943.

Štev. 50 (735)

Danes:

Demon ljubezni

NAŠ NOVI LJUBEZENSKI ROMAN

(Gl. str. 5.)

L. 1848. so klicali študentje delavce; delavci so prihili ter so preliji svojo kri, zato, da so študentje postali dvorni svétniki.

Ivan Cankar, »Predmestje« (napisano l. 1908)

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in tiskarna v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 845. Telefon št. 33-32. — Račun poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rokopisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti 2 liri v zamkah.

NAROČNINA

1/4 leta 10 lir, 1/2 leta 20 lir, vse leto 40 lir. — V tujini 64 lir na leto. — Naročnino je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstnem delu: enostolpčna petinosa vrsta ali njen prostor (v širini 8 mm in širini 65 mm) 7 lir; v oglašnem delu 4,50 lire. V dvojnem vrsticu 7 lir. Malo oglaš: 1. tisk: beseda 0,50 lire. Oglašni davki povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Visoke krvave sovjetske žrtve

Führerjev glavni stan, 14. dec. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Pri Kirovgradu in pri Cerkasih je sovražnik včeraj ojačil svoj pritisk. Prišlo je do ogorčenih bojev, ki se trajajo in med katerimi je Sovietom za ceno krvavih žrtev ponekod uspelo, da so si pridobili nekaj ozemlja. Mesto Cerkasi, čigar posadko je sovražnik v več tednov trajajočih bojih zmanjšan skušal obkoliti, je bilo od naših čet v pretekli noči po nalogu izpraznjeno.

V napadnem področju severovzhodno od Zitomira so očistile naše čete razpršene sovražnikove oddelke z zahodne obale Tetereva. Od 6. do 13. decembra je sovražnik izgubil tanka 4400 ujetnikov in okrog 11.000 mrtvih, 927 topov, 254 oklepnikov in mnogo lahkega ter težkega pehotnega orožja je bilo zaplenjeno ali uničeno.

Pri teh bojih sta se posebno odlikovali turinška 1. oklepna divizija pod poveljstvom generalnega poročnika Krügerja in 68. brandenburška pehotna divizija pod poveljstvom polkovnika Scheuerpluga.

Južno od Nevela so Sovjeti po močni topniški pripravi napadli z več divizijami in z močnimi oklepniki silami. Bill so odbili, nekaj krajevnih vdorov je bilo zaenkrat drugi pa so bili s protisunkni očisti. Mnogoštevilni oklepniki so sestreljeni obležali na bojišču.

Na južnoitalijanskem bojišču je potokef dan, razen krajevnih spopadov ob jadranski obali, mirno.

Sovražne bombniške jate so v popoldninskih urah včerajšnjega dne v zaščiti megle in gostih oblakov priletele nad severozapadno Nemčijo. Mnogoštevilne razstrelbine in zažigalne bombe so povzročile škodo v stanovanjskih četirih raznih krajih.

V pretekli noči so vrzla sovražna motilna letala bombe na rensko-vestfalsko industrijsko področje.

Iz vojnih poročil nemškega vrhovnega poveljstva v preteklem tednu: Sovjetske čete so se ponovno skušale izkrcati južno od Kerca. Naše čete so jim to preprečile in uničile 12 izkrcevalnih čolnov. Sovražnik je napadal tudi na bojišču vzhodno od Kirovgrada in pri Cerkasih. A tudi ti napadi so se izialovili.

Na južnoitalijanskem bojišču se bjejo samo krajevni boji. Sovražnikove napade na obeh straneh Venafra in ob jadranski obali so naše čete odbile.

Nemški letalski oddelki so 11. decembra ponoči uspešno napadli neke cilje v jugozahodni Angliji.

Oddelki severnoameriških bombnikov so v nedeljo, 12. t. m. izvedli terorističen napad na stanovanjske okrajne mesta Emdna. Naše protiletalsko topništvo je sestrelilo 24 sovražnih letal.

Živčna vojna na Balkanu

BERLIN, 13. dec. DNB. Izjave turškega zunanjega ministra in stališče turškega tiska do kairskega sestanka so, kakor poudarjajo v berlinskih političnih krogih, ustvarilo jasen položaj, zaradi katerega je sedaj Anglija prisiljena podaljšati svoje živčno vojno. Njen najnovjši cilj je zdaj Bolgarija.

Otvorjeno živčno vojno so Anglični pričeli s trditvijo, da so Nemci skušali naživeti Bolgare proti Turčiji, da bi tako zavlekli Turčijo v vojno, čeprav Turčija na to še ni pripravljena. V tej trditvi vidi Berlin značilen preobrat angleške politike, hkrati pa tudi znak narečnosti in nepoštevnosti angleških političnih krogov. Medtem ko so na konferenci v Kairu in tudi pozneje izjavljali, da Nemčija trepeta, ker ve, da so v Kairu sklenili vstop Turčije v vojno, zdaj obratno zatrjujejo, da hoče Nemčija izzvati vojno na Balkanu.

V Ankari in Sofiji bodo ti komentariji, tako poudarjajo v Berlinu, zbudili prav tako kakor v Nemčiji le pomilovalen smeh. Kot nadaljnje sredstvo živčne vojne proti Bolgariji označujejo letalski teror proti Sofiji in poplavo gerilcev o notranjepolitičnih razmerah v Bolgariji.

Krinke padajo

STOCKHOLM, 13. dec. DNB. Turška poročevalska služba javlja, da je po poslednjih v Turčijo prispelih poročilih Sovjetska Zveza sklonila, da bo priznala vladno tolovajskega po Javariju Tita-Brosa kot zakonito zastopnico Jugoslavije. (Gl. tudi »Po teheranski konferenci« na 2. strani.)

Mogočen pohod domobrancev po Ljubljani Konec maškarade

Čudo volje in vztrajnosti: v bore desetih tednih se je iz nič razvila slovenska narodna vojska — že danes naša dika in naš ponos

V nedeljo 12. t. m. dopoldne so pridili naši domobranci v svojih ličnih in toplih novih uniformah svoji prvi slavnostni pohod po ljubljanskih ulicah. Povsod kjer so hodili, so jih spremljali navdušeni klicji Ljubljancev, cvetje in topli pozdravi.

Točno ob 10.45 so slovenski domobranci odkorakali izpred bivše orožniške šole in s strumnim vojaškim korakom krenili mimo carinarne, po cesti Šoške divizije in po Dunajski cesti v osrčje Ljubljane. V središču Ljubljane je slovesnost šele prav prišla do izraza. Na čelu pohoda so jahali trije nemški častniki, za njimi pa nepregledne vrste domobrantskih čet, samih resnih obrazov slovenskih fantov. Po-

Trebljenje komunističnih tolpa na Balkanu

Po poročilih, ki prihajajo v Beograd in Zagreb, zadajajo nemške čete komunističnim skupinam tako v Bosni, kakor v vseh ostalih balkanskih pokrajinah, silovite udarce. Od vsepovsod sponoženo razveseljivo novice, da komunisti doživljajo poraz za porazom, da se njihove razbite in demoralizirane enote skušajo zdaj rešiti z begom v planine, kar se jim pa le malokdaj posreči, ker jih na eni strani stalno zasledujejo in uničujejo nemške in zavezniške čete, na drugi strani pa povsod pri uničevanju sodeluje prebivalstvo prizadetih krajev. Po zadnjih nastopih nemške vojske so že obširne pokrajine popolnoma očistene komunistov ter se povsod obnovlja redno življenje. Med drugimi področji je n. pr. popolnoma očiščen Sandžak ter je komunistem v njem popolnoma zatrt in uničen.

Pri uničevanju in pobijanju komunistov sodeluje tudi srbska domobranska vojska, ki je po prihodu v Sandžak, v katerem žive pomešan pravoslavni in muslimani, izšla na muslimane poslanico o strahotajih in zverstvih, ki so jih zagrešili komunisti tako nad srbskimi, kakor tudi nad muslimanskimi življenjem v tamošnjih krajih. Zato srbska domobranska vojska zagotavlja muslimanom prijateljsko sosedstvo in pravo tovarilstvo v orožju ter skupnem oboroženem nastopu proti najhujšemu sovražniku i Srbov i muslimanom, t. j. proti komunistu, do njegovega končnega uničenja.

Tako komunisti s svojim blaznim in zverinim ravnanjem proti miroljubnemu ljudstvu dosegajo ravno nasprotno cilje, kakor jih pa žele. Vse se organizira in zbira v skupno fronto za borbo proti njim in za njihovo končno uničenje. Zato je zavladala med raztepenimi komunisti splošna zmeda ter so je ponekod že začelo medsebojno obračunavanje, ker vračajo drug na drugega odgovornost za poraze. Ponekod so komunisti začeli kar na debelo strajljati »nezanesljivcev« elemente, t. j. prisilne mobilizirance, katerim očitalo, da so samo »spetokolnec« v njihovih vrstah.

Vse to dokazuje, da se čedalje bolj bliža čas, ko bo komunistem tudi na Balkanu prejel svoje zaslužen plačilo.

BERLIN, 9. dec. DNB. Pri uspešnih žitinskih akcijah proti komunističnim tolpom na Balkanu so zavzele nemške planinske in pešne čete 5. decembra Novo Varoš, Brodarevo, Priljepolje in Plevlje in znova hudo porazile razbojniške tolpe.

Priljepolje, ki je bilo za komuniste važno mostišče, so banditi zaščiteno branili v kamnitih bunkerjih, ki so jih zgradili okrog mesta.

sebo obžudovanje Ljubljancev je zelo topništvo, ki je dokazalo, da se organizacija našega domobrantsva razvija res smotrno in temeljito.

Prav posebno nestrno je pričakovala pohoda domobrantskih čet množica ljudi okrog pošte. Ze ko so jih od daleč zagledali, so se razlegli navdušeni klicji: »Živeli domobranci!« in navdušenja kar ni bilo konec. Domobrantske čete so kazale toliko strumnosti in discipliniranosti, da je vsakega pravemu Slovincu ob pogledu nanje moralo od ponosa zaigrati srce.

Izpred pošte so krenile domobrantske čete med vzklikii in cvetjem po Aleksandrovi cesti do Bleiweisove in od onod do palače pokrajinske uprave. Tam jih je na balkonu pričakoval šef pokrajinske uprave, prezident general Rupnik. Tisoč zagorelih, resnih obrazov slovenskih protikomunističnih borev se je obrnilo k svojemu ustanovitelju. Gospod prezident Rupnik jih je z veseljem in ponosom gledal in jim z obema rokama odzdravil.

Višek navdušenega sprejema je doživela legija slovenskih domobrancev, ko je po Rimski cesti in med pisano množico ljudi na Kongresnem trgu in v Wolfovi ulici prikoralaka na Marijin trg. Velika množica Ljubljancev se je zgrnila okrog frančiškanske cerkve, pokrila stopnišča, nekateri so pa splezali celo na Prešernov spomenik. Domobrantske čete so si komaj utrle pot med gostimi množicami ljudi. Veselo presenečenje so jim pripravila dekleta, ki so jih sprejela s šonki rdečih nagljev in jih obsule s cvetjem. Pač vsakemu vojaku je ob pogledu nanje in na navdušeno množico ljudi zaigralo srce: marsikateremu med njimi je smehljaj preletel obraz.

Sprevod domobrancev je potem krenil dalje mimo magistrata in skofije na Poljansko cesto, od onod pa na Smarjinsko cesto nazaj do izhodišča.

Nedelni pohod je dosegel svoj namen. Domobranci so prepričali Ljubljano, da sme v polni meri vanje zaupati, dokazali so pa tudi, da vodj njihova jasno začrtana pot s hitrimi koraki naprej in da imajo njihove formacije prvo, najtežjo fazo svojega razvoja že za seboj. Ljubljancevi so se ob pogledu na naše vojske prepričali, da bo slovenska narodna vojska kos vsem, tudj najtežjim nalogam, ki lo še utegnemo čakati v bližnji bodočnosti.

Komunistična katastrofa v Kočevju

V Ljubljani se je te dni mnogo namigavalo na kritičen položaj domobrancev v Kočevju. Nekateri so celo govorili o novem Turjaku.

Pokazalo se je, kakor že tolikokrat, da ljudski glas v sedanjih izrednih časih ni zmerom božji glas. »Poraz« domobrancev in Nemcev se je izpremenil v katastrofo komunistov. Njihova velikanska premoč — število

napadajočih tolpa so cenili na 3000 mož — je sicer maloštevilno posadko v kočevskem gradu spravila v nevaren položaj, a še preden je postalo kritično, so prihili na pomoč nemški tanki in poglani razbojnik v beg.

Po poročilu srednega »Slovenca« so komunisti izubili okoli 500 ljudi. Kočevje je od tolovajskega napada hudo trpelo: mnogo hiš je zažganih, vse mesto, do koder so bili komunisti prodrli pri napadu, pa izropano.

Odklonitev Smutsovega govora

Prejšnji teden je predsednik britanske Južne Afrike govoril v londonskem radiu. Dejal je, da bo Anglija po vojni obubožana in da bo morala nemočno gledati, kako se bosta razbohotila severnoameriški imperij in Sovjetska Rusija. Govor je naletel na odklonilno stališče ne samo med britanskimi zavetniki in nevtraleci, ampak tudi v Veliki Britaniji sami. V naslednjem nekaj najznačilnejših glasov.

Attlee: »Govor ni bil uraden!«

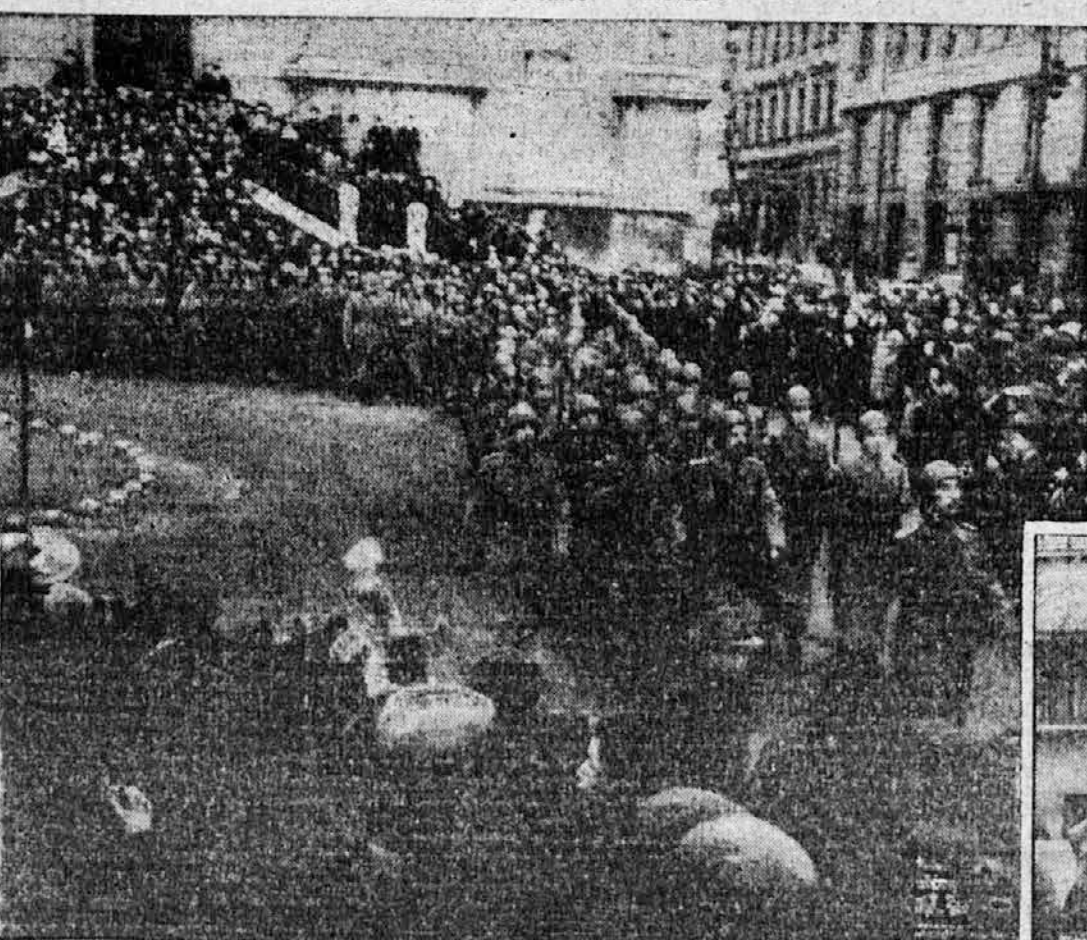
AMSTERDAM, 7. dec. DNB. Namestnik britanskega ministrskega predsednika Attlee je po poročilu britanske poročevalske službe v Spodnji zbornici izjavil, da govor, ki ga je imel nedavno general Smuts, ne predstavlja nikakršnega stališča britanske vladne politike. Attlee je odgovoril na vprašanje inburističnega poslanca Emanuela Shinwella: »Govor je dragocen doprinos za preučevanje vojnih problemov in ho tako točno preučen, kakor je tega vredno.«

GENEVA, 7. dec. DNB. Politični sodelavec »Daily Expressa« poroča, da mnogi angleški poslanci odklanjajo Smutsov govor kot »inopportuna«. Kritiko lahko strmo v dve točki: prvič bi bil Smutsov govor primeren za kako tajno sejo, ne pa za splošno javnost; drugič je bil prav norečno izbran čas govora. Ugotovitev, da Francija v povojni Evropi ne bo več velasila, je v tem stadiju vojne neoportuna.

Mali narodi odklanjajo

CARIGRAD, 6. dec. DNB. O Smutsovem govoru piše Nadir Nad v »Džumhurijetu«: Tudi oni narodi, ki so upali v zmago Anglesancev, so bili od tega govora zelo razočarani. Zdal vidijo, da je Anglija, ki je domnevno zagrabila za orožje zaradi človečanskih načel, ta načela popolnoma zatajila. Če vsebuje Smutsov govor kaj realnega, potem le to, da ho prišlo do tretje svetovne vojne.

CARIGRAD, 7. dec. DNB. Današnji turški tisk najostreje odklanja zadnji Smutsov govor. »Tasviri Efkara« označuje ta govor kot »retroskno napak«. V angleških kakor tudi v nevtralnih državah je napravil ta govor zelo slab vtis. V listu »Yakite« sprašuje Uvs, ali soglasja razdelitev Evrope v angleško in sovjetsko vplivnostno področje z izločitvijo Nemčije, Francije in Italije s tradicionalno politiko Anglije. Poslanec Sadak primerja v listu »Aksane« govor z ušinkom bombe, ki je eksplodirala. »Tan« poudarja, da so tako mali kakor veliki narodi kar najbolj razburjeni, in končno poudarjajo, da ho le tesno sodelovanje vseh narodov lahko zajamčilo bodoči mir.

Prizori z nedeljskega obhoda slovenskih domobrancev po ljubljanskih ulicah. Na levi: Domobranci korakajo. — Na sredi: Tisoči ljudstva pozdravljajo našo narodno vojsko na Marijinem trgu. — Na desni: Domobrantski topničarji na municijem vozu. (Foto Hafner)

Ob 25 letnici Cankarjeve smrti

Kaj bi nam poet danes povedal, če bi še živel

gano moskovskega »slovanstva« zavrovani sanjači. Zakaj, če bi bili naši komunisti res trockisti, t. j. pristali Stalinovih nasprotnikov, ne bi že ves čas, odkar je Sovjetska Rusija v vojni, uravnavali vsega svojega početja po moskovski politiki, taktiki in strategiji. Tudi ne bi Moskva tako besno napadala Titovega nasprotnika Mihajloviča in se ne bi pri sleherni priliki in nepriliki zavzemala za »legendarne borbe«, kakor tako poetično imenuje na sovjetskih tleh delujoča »rad« ska postaja »Slobodna Jugoslavija« ubijalce naših nacionalistov.

Tretjič: Anglosasi, stari zagovorniki politike ravnotežja, so že od nekdaj nasprotniki vsakogar, ki se jim zdi premočan. (Kdor ima še kaj spomina, ve n. pr., kako so Angleži vsa leta po prvi svetovni vojni kotalirali z izčrpano weimarsko Nemčijo, v škodo takrat še mogoče Francije.) S sedanjim tako očitno diplomatsko in politično podporo Stalinu so Anglosasi nakazali, da se jim zdi Sovjetska Rusija danes mnogo šibkejša kakor še pred nekaj meseci, predvsem šibkejša od Nemčije. Da je ta račun realen, lahko celo mi z ozkega ljubljanskega obzorja presodimo; že več tednov namreč sovjetska ofenziva tako rekoč stoji, čeprav je Stalin, sodeč po napovedih boljševske propagande, zadržano računali, da bo letošnje jesen vsa Rusija očistil Nemcev in prodril v baltičke države, v Besarabijo in na Poljsko. S tem bi vsaj glede svojih minimalnih teritorialnih zahtev postavil zaveznike pred dovršeno dejstvo. Niti enega teh svojih ciljev Stalin ni dosegel: kljub pet mesecev trajajoči gigantski ofenzivi, kljub milijonom novih žrtev stoji zdaj, ob nastopu zime, nemška fronta trdnjeje kakor kdaj koli v letošnjem letu. Tako oslabljen je moral Stalin hočeš nehočeš prvič, odkar obstoji Sovjetska zveza, zapustiti njena tla. Anglosasi so s svojim poklonom pred Titom Stalinu politično podpirali, ko se jim ga že vojaško ne dá; da njihova kairska zaveznica s tem ni zadovoljna, je za mrzle računarje postranska stvar.

In nauk za nas iz vsega tega? Maškarade je konec. Krinke so padle. Komur je vse doslej več pomenila tuja propaganda kakor lastna korist, bo zdaj vsaj z razkrinkanimi obrazov lahkobral prastaro politično resnico:

Blaznost je misliti, da je komur koli od tistih, ki se delajo naše zaveznike, kolikaj od tega, da nesebično naš narod »izveličajo«.

Nesebičnosti politika prav tako ne pozna kakor kupčija; kdor sam ne gleda na lastno korist, naj tudi samemu sebi pripiše, če bo pri končnem obračunu prikrašan. Drugi okupirani narodi to prav dobro vedo in se za »nikogar ne žrtvujejo, temveč le same sebe rešujejo in čakajo konca — potem šele se bodo odločili, in sicer tako, kakor bo njihovim, ne drugim narodom in ideologijam prav in v korist. Samo brunni Slovence je v svoji politični nezrelosti mislil, da je poklican svet reševati in da bo za to tudi nagrado dobil. Rešil sveta ni in ga ne bo, saj niso »legendarni borci« niti za trenutke skrčali vojne, kakor le predobro vsi vidimo; nagrado je pa resda že dobil, a takšno, kakor je v svoji obupni nerazgledanosti nikoli ni pričakoval, čeprav je bila nujna posledica njegovega brezglavega početja: na desetisoče jalovih človeških žrtev in trimilijarno hipoteko na svojo siromašino.

Iz prvega nauka sledi drugo, še dragocenejšo spoznanje:

Ne veruj ne Moskvi ne Londonu, temveč — kakor tako dobro rečejo Srbi — uzdaj se u se i u svoje kljuse.

Zanašaj se nase in samo na tiste, ki ima iste interese kakor ti; leprav tudi njegova pomoč ni nesebična, ker bi bila sicer navzkriž s temeljnimi načeli politike, je že iz gole sebičnosti ne kaže prezreti, če hkrati obema koristi — prav tako kakor ne boš nagnal soseda, ki ti ponaga hišo gasiti, češ da je njegova pomoč nemoralna, ker gasi samo iz strahu, da ne bi še njegove hiše vžgeli zajel.

Naša hiša gori! Gasimo, dokler še ni pogorelo do tal! In hvalimo Boga, ja imamo koga, ki nam pri reševanju pomaga. Če vam kdo reče, da je to nečestno, nemoralno ali celo izdajalsko, ga vprašajte samo, koliko je že ajemu pogorelo. Prežalostno je zamreč, a presrečno: naš mesčanski politikant izpregleda zvečine šele tedaj, kadar jo po lastni butici iztupi. A takrat je reševanje že zanjeno. K. B.

Zaplemba imovine komunistov

Po običajnem predpisanim postopku je odprejena zaplemba vse premične in nepremične imovine naslednjim komunistom:

- Dr. Lemežu Milanu, odvetniku v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 1.
- Dr. Stepišniku Dragu, profesorju v Ljubljani, Cankarjevo nabrežje št. 1.
- Dr. Šnuderlu Maksu, odvetniku v Ljubljani, Albanska ulica št. 29.
- Zagarju Karlu, industriju in lesnemu trgovcu na Rakeku.

Hišni starešine protiletalske zaščite, pogledjte večkrat, če je zaklonišče v redu in podstrežje izpraznjeno. Plinski in vodovodni zapirachi morajo biti vedno prosti in lahko dostopni; pazite na to sedaj, ko dovažate kurivo.

V soboto 11. decembra je minilo 25 let, odkar je umrl eden naših največjih književnikov, lirični novelist, jedki satirik in blesteči stilist Ivan Cankar, poet naših ponizanih in razžaljenih. Pravi sin svojega naroda v vsem, dobrem in slabem, je šele po smrti postal res naš: lasti si ga liberalni tabor, lasti si ga katoliški tabor, pa kajpak tudi komunisti — vsi po krivici: bil je samo Slovenec, last nas vseh, kakršni smo bili in kakršni smo ostali.

Kakor vsak pravi poet, je tudi Cankar strastno iskal resnice in nam jo v prenekateri besedi z neusmiljeno pesniško iskrenostjo razodel. Nešteto je njegovih izrekov s trajno veljavo, saj je v njih prav tako točno zadel tedanjega slovenskega človeka — zlasti malomeščana — kakor naš sedanjí rod. Nekaj takšnih misli in spoznanj smo poiskali in vam jih v naslednjem podajamo, za presojo naše namišljene veličine in dejanske beteznosti, neskladnosti med našo voljo in močjo. Citirani tekst smo opremili s česu primernimi naslovi: ali se mar ne bere, kakor da bi bil napisan nalašč za sedanjo dni?

Naša bolešt

Takrat, ko je Kristus, naš Gospod, romal po zemlji, da bi si od blizu ogledal človeka grešnika in njegovo nehanje, se je napolnil tudi v ubogo našo slovensko deželo. Šel je po cesarski cesti z Vrhnike v Ljubljano in ugledal je moža, ki je sedel na občestnem kantonu ter mlo jokal. V nekonečnem svojem usmiljenju stopi Kristus k njemu in ga vpraša:

»Kaj ti je hudega, prijatelj? Povej mi!«

Betežnik zmaje z glavo, ne odvrne besede, solze mu lijejo v beli prah. Milo se nagne k njemu Gospod, tolaži ga z usmiljeno besedo:

»Povej mi, kako ti morem pomoči!«

Ali betežnik zmaje z glavo, odmahne ihtec:

»Meni ne more pomoči nihče, niti sam nebeški Bog ne!«

Slovesno izpregovori Kristus:

»Človek, jaz sem Gospod, tvoj Bog! Razodenj mi svojo bolešt!«

Se hujše zahtji betežnik ter se izpove:

»Slovenec sem!«

Ob tej besedi se bridko razjoka Bog sam ter gre dalje po svetih potih.

Slovenska legenda (1918)

SOVJETSKI POVOJNI CILJI v luči angleške revije

Ženeva, 13. decembra. DNB. Znani angleški obzornik »19th Century and After« se bavi v svoji decembrski številki s povojnimi cilji Sovjetske zveze. Po opozorilu na dejstvo, da kominterna nikakor ni razpuščena, temveč da je šele zdaj začela s polno paro delati, piše list:

Če izjavlja Stalin, naj bo Poljska močna in neodvisna, potem pač misli Poljsko, ki bo postala pozneje sovjetska republika. In tudi beseda »neodvisna« mu pomeni le Poljsko, ki ne bo imela kapitalistov, veleposelstnikov in imperialistov. Dr. Beneš ni nič drugega kakor je bil; bodoči Stalinov komisar v sedanjem protektoratu. Bodoče zahodne meje Sovjetske Rusije obsegajo, nadaljuje list, poleg Poljske in baltičkih držav tudi še Besarabijo in Moldavijo. Poleg tega pa je še več dežel, ki naj bi ali kot napoj odvisne ali pa vsaj na ta način, da bi ležale v sovjetskem interesnem območju, omogočile boljševkom, da obvladajo srednjeevropsko področje in jim zagotovijo dostop do Atlantskega, Ezejskega in morda preko Slovenije tudi do Jadranskega morja. Tu prihajajo v poštev: Bolgarija, Srbija, Slovenija, Madžarska, Avstrija, Vzhodna Prusija in pa morda še severni del Norveške, zakaj Rusija skuša zaneti nemire med skandinavskimi državami in v državah Srednje Evrope. O tem govori neki proti Finski in Švedski ter zlasti proti ustanovitvi skandinavskega bloka napisan članek v časopisu »Vojna in delavski razred« z dne 14. novembra t. l. Podobna sovjetska stremiljenja lahko opazimo tudi v Aziji, kjer so Sovjeti obrnili svojo pozornost na Mandžurijo. Sovjetsko prodiranje v Iran je že zdaj zelo napredovalo. Tudi v samem Teheranu vlada boljševiški vpliv. V perzijski notranji politiki se že odražajo vplivi veselih, ki bodo prišli do izraza pri prihodnjih volitvah in ki si prizadevajo, da bi Sovjetom zagotovili dostop do Perzijskega zaliva.

»19th Century« zaključuje: Sovjetska Rusija misli, da je zdaj prišel čas, ko bo lahko zadovoljila vse svoje zemeljske želje, ki jih je imela kdaj koli v zgodovini. Njena zunanja politika je morda sicer doživela nekaj sprememb, toda vsebuje določene konstante, ki jo bodo vedno iznova in s čedalje večjim poudarkom privedle tja, kjer je stala.

»19th Century and After« je politični mesečnik, ki slovi po tem, da ima tesne stike z britanskim zunanjim ministrstvom. Zato je tem zanimivejši in značilnejši, da gornji članek odkrito govori o stvarih, ki jih uradna anglosaska propaganda nikoli ni jasno priznala, ali jih je pa celo tačila.

»... je prapor en sam!«

Ker narod potrebuje v teh težkih časih vse svoje sile, kliče vse in vsakogar! Če kdaj, v teh časih je potreba, da si zvesto pogledamo iz obraza v obraz, da si sežemo v roke, se strnemo v eno vrsto.

Strahopetec je, kdor zdaj trepeče, da bi se mu ob takim zblizanju morda ne odkrnila ta ali ona mrvica njegovih strankarskih načel in svetovnega naziranja. Prijatelji, zdaj gre za življenje in smrt! Jaz upam v življenje! In takrat, kadar si uresničimo to pravo življenje, takrat si bomo zopet pogledali v oči in se povprašamo: »Kdo si? Kako misliš ti? Ali si mi brat ali nebrat?« — Zdaj pa je vrsta ena, je prapor en sam!

Očiščenje in pomlajenje

(Iz predavanja v Trstu 20. aprila 1918.)

Purgarjev samogovor

»Jaz sem len, skop, samopašen, zabiti — posebno še zabiti! Kar se tebe tiče, ljuba ženka, si gobeždava, gidača, zapravljiva, zabita — posebno še zabiti! Obadva skupaj pa sva nad vso mero nemoralna! Gnilobe je v naju, da smrdi do samih nebes! — Kakor črna mōra leživa težko naj tej božji zemlji, da se duši in davi pod nama. Kamor stopi najin korak, vene trava, kamor dihne najina strupena sapa, sahne cvet. Prokletstvo je nad nama in nad najinim zarodom.«

Purgar

(Iz listka v Slov. Narodu 13. in 14. julija 1914.)

Takšni naj odrešijo svet?

Kamor pogledate krog sebe, povsod cinična brezdelnost in leno zanašanje na vodnike. In ako jo ti zavozijo, ako ravnaš z narodovim zaupanjem lahkomiselno in prešerno, ne zmeni se za to živa duša... Drugod po svetu — kakšno življenje, kakšna politična zrelost! Ali tu v našem mestu, tu živimo kakor za kitajskim zidom: staro, patriarhalno življenje; vsakdo je srečen, da mu ni treba imeti svoje volje in svojega razuma.

Romantične duše

(Napisano okoli leta 1900., prvič objavljeno leta 1922.)

»Žrtve morajo biti!«

Ogromne številke sem bral, ne da bi se mi v srcu zgenilo kaj posebno

sočutja in straha. Tako pravijo, na primer, da je pod samim Przemyslom izkrevavalo že okroglo petdeset tisoč ljudi. Bagatel! To je bilo v programu. Oko se komaj ustavi ob rdeči brzojavki ter išče hladno dalje. Tam ob Yseri jih je obležalo najmanj trikrat toliko. Tudi druge reke... Aisna... Marna... Visla... Sava... Drina... tudi te so močno narasle. In bodo še, kakor je zapisano v programu. Vse to nas ne vznemirja, nas modrih in pravičnih ljudi. Če bi bilo pravilno naznájeno, da pojde ob določeni uri vesoljnost v nič, bi si kupili vstopnico, kakor za vsako drugo opereto in bi naslednje jutro z zanimanjem brali, kdo da se je ponesrečil ob tej posebni priliki. Samo pravilno naznájeno mora biti: to je edini pogoj za naše junaštvo in za naš duševni mir.

Veselo in jasno se izprehaja pogled po dolgih kolonah števil, kakor da roma preko gredic rdečih nageljnov. Stoj! Oko se omračí, srce se vzdrami, zavpije od bolesti. V abruških hribih je poginilo deset tisoč ljudi. Deset tisoč bujnih življenj je ugasnilo, kakor da bi svečo upihnil. To je grozota, da se je mahoma preválila črna bolešt preko vesoljne zemlje. Kajti abruški hribi niso bili v programu.

Ni bilo v programu

(Napisano med svetovno vojno, objavljeno 1934, v Lj. Zvonu.)

Tistim, ki škilijo v Moskvo in London

Kdor je sebi samemu zvest, temu je zvest tudi Bog — in življenje mu je dano!

Slovenska kultura, vojna in delavstvo

(Iz predavanja 1. junija 1918, v Mestnem domu v Ljubljani)

Le iz dobrega se dobro rodi

Ta črni praznik, ki nam je dal dovolj solza, bridkosti in očiščenja, nam je obenem dodelil posebno dragocen dar: vrnil nam je spoznanje, ki nam je bilo v teh časih že skoraj izgubljeno, da more obroditi sočen sad le tisto delo, ki je bilo spočeto in izvršeno v čisti poštenosti. Vsako delo, ki je vzkliko iz kalne misli, je ob rojstvu mrtvo.

Oh Krekovem grobu

(15. oktobra 1917.)

Izplačilo božičnice osebjū, zaposlenemu v trgovinskih obratih

S strani trgovskega namoščenstva smo bili opozorjeni, da je za znatno število trgovskih obratov izplačilo božičnice, kot to obvezno predvidevata člena 3., 4. in 5. kolektivne pogodbe za delojemalce, zaposlene v trgovinskih obratih, veljavno od 1. XII. 1942 dalje.

Naprosimo naše članstvo, kakor tudi ostalo prizadeto namoščenstvo, da blagovoli opozoriti oddelke trgovinskih delojemalcev PDZ na vse primere, kjer so lastništva trgovinskih obratov radi propozitnosti prežeta ta obvezan predpis o plačilu božičnice vsamū osebjū v smislu za zgoraj citirane kolektivne pogodbe.

Ker tudi naši člani verjetno ne razpoladajo s kolektivno pogodbo, citirano čl. 3., 4. in 5. kolektivne pogodbe:

- Člen 3. Dne 15. decembra se izplača trgovskemu osebjū božičnica v iznosu polmesečne plače. V slučaju, da se je delovno razmerje prišlo med tekočim letom, se bo delojemalcem, ki so jih tja pričujoča pogodba, toda le tedaj, če dovršena delovna doba presega šest mesecev, izplačilo toliko dvanajstin, kolikor je odstuzhenih mesecev.
- Člen 4. Osebjū, za katero ne veljajo določbe § 324. obrtnega zakona se izplača dne 15. decembra šestdnevna božičnica.
- V primeru, da se je začel delovni odnos v toku leta, ima delavec pravico na božičnico v znesku enednevno plačo za vsaka dva cela meseca službe.
- Člen 5. Osebjū, ki prejema že dostaj višje prejemke, obrzi svoje prejemke osokrnjeno.

Namoščenici in osebjū, katero opravlja trgovski posel, mora prejeti dne 15. XII. t. l. vsaj 15 dnevno plačo, osebjū, za katero pa ne velja § 324. obrtnega zakona (t. j. služitelji, telefonisti, sluga, šoferji in sluhci v trgovinskih obratih) pa vsaj šestdnevno plačo kot božičnico.

To najnižjo predpisano božičnico prejmejo uslužbenci v tistih obratih, če lamsko ali predlamsko leto božičnica ni bila izplačana v višji izmeri. V primeru, da je podjetje izplačilo leta 1941. ali 1942. delno višjo božičnico, ali celomesečno plačo, ali plačo in pol, mora v tekočem letu izplačati svojemū pomožnemu trgovskemu osebjū te višje nagrade, kot božičnico.

Pozivamo se enkrat, da članstvo kakor tudi ostale pomožne osebe, zaposlene v trgovinskih obratih in lastnem interesu vrši samo kontrolo v trgovinskih obratih ter nam pri more kritične kolektivne pogodbe v svrhu posredovanja javi, kakor tudi, da se za vse eventuale informacije obrača na Oddelke trgovinskih delojemalcev PDZ, Miklošičeva c. 22/1. nadstroje, soba 10.

POKRAJINSKA DELAVSKA ZVEZA

Čiščenje v odvetniški zbornici

»Službeni list« z dne 4. decembra objavlja skleno Odvetniške zbornice z dne 9. novembra 1943, na podlagi katerega sta izbrisana iz imenika advokatov komunisti dr. Milan Lemež in dr. Tone Zupančič, oba odvetnika v Ljubljani.

Povišanje prejemkov vseh državnih uslužbencev za 30 odstotkov

Tiskovni urad des Obersten Kommissar in der Operationszone Adriatisches Küstenland sporoča:

Po naredbi dne 10. decembra 1943 je Oberster Kommissar in der Operationszone Adriatisches Küstenland zvišal prejemke vsem državnim uradnikom in državnim nameščencem, kakor tudi uradnikom v javni službi province, uradnikom občinske uprave ter uradnikom in nameščencem državnih in poddržavnih zavodov na operacijskem ozemlju Jadransko Primorje za 30% z veljavnostjo od 1. decembra 1943. Ta uredba se nanaša tudi na vse dodatne prejemke, kakor na primer na draginske in družinske doklade kakor tudi na vse pokojninske prejemke.

Objava pokrajinske uprave

Pokrajinska uprava razglašá: Gospod prezident je odredil, da se lahko odpuste iz službe vsi aktivni oficirji, podoficirji in vojaški uradniki, ki so v katerem koli svojstvu zaposleni pri državnih in samoupravnih uradih in ustanovah in se ne morejo izkazati, da so se prijavili v slovensko domobranstvo. Na vojaške državne mojstre, služitelje in delavce se ta odredba ne nanaša.

OBJAVA MESTNEGA POVELJSTVA

Od 20. decembra 1943, dalje veljajo samo nova prehodna dovoljenja. Vsa stara dovoljenja in tudi ona z veljavnostjo do 31. decembra 1943, se morajo zamenjati.

V soboto, 18. t. m. popoldne, bo ljubljanska mladina zbirala knjige, revije, zabavne igre (šah in podobno) za naše domobrance. Pobiranje se bo vršilo na križiščih pred Bato, na Marijinem trgu, pred Maverjem in na Ajdovščini pred kavarno »Evropoc«. Pričakuemo, da se bodo ljubljanci radi in mnogoštevilno odzvali temu pozivu. S svojimi darovi bodo omogočili našim domobrancem po napornem delu nekaj ur zabave in izobrazbe.

Poziv domobrancem. Vsi na novo prijavljeni domobranci v Ljubljani, ki so bili že pregledani od zdravniške komisije Slovenskega domobranstva, so se morali zglašiti 15. decembra 1943, ob 9. uri na Ljubljanskem gradu. S seboj so prinesli ledilno orodje in potrebščine za britje ter čiščenje obutve in obleke.

Obvestila slovenskega Rdečega križa

Preselitev pisarne. Glavna pisarna in poizvedovalni oddelki Slov. Rdečega križa sta se preselila iz Narodnega doma v prostore bivšega Banco di Roma (prej Češke industrijske banke), na voharu Marijinega trga in St. Peterse ceste. Stranke se sprejemajo v uradni urah od 8. do 12. dopoldne. Oddelki za podporo povratnikom posluje še nadalje na Gosposvetski cesti št. 211., postaja za prvo pomoč pa na glavnem kolodvoru.

Zalvate. Slovenskemu Rdečemu križu so darovali: G. univ. prof. Ing. Kopljov Aleksej Lir 100.—, g. Filipič Ivo mesto venca na grob g. Ludvika Avgusta Lir 200.—, g. Rovek Maks Lir 50.—, g. Božič Ivan Lir 100.—, Občeskovina zadruga namesto venca na grob g. Tomazija Leopolda Lir 225.—, g. Prelesnik Jože Lir 200.—, družba in znanec keljskega kraha, pod vodstvom g. Bevcu Lir 300.—, gradbeniki-služitelji mesto venca na grob prof. Ing. Zelenka Franca Lir 200.—, nameščeni tovarne Dragotin Hrbar namesto venca in v počastitev spomina pok. gospe Božjak Vere Lir 1000.—.

Poziv! V pisarni Slov. Rdečega križa se je našel manjši znesek denarja. Kdor za je izgubil, naj se javi pri blagajniku.

Sindikata hišnih posestnikov v Ljubljani opozarja vse hišne posestnike, da dobe vsa potrebna polnsnila o zadevah, ki se nanašajo na hišno posest, razne prošnje, prijave, kontrolo davčnih predpisov in drugo, pri svojem sindikatu.

Najvišje cene perutnini in kunecem je določil šef ljubljanske pokrajinske uprave zaradi bližajočih se božičnih praznikov. 1 kila piščanca sme stati največ 50 lir, kokoši ali petelinca 40 lir, race 44 lir, gosi 40 lir, purana 40 lir, domačega zaiča na 25 lir. Te cene veljajo za 1 kilogram žive teže. Te cene morajo trgovci nabiti v svojih prodajalnah na vidna mesta. Kdor bi le najvišje cene prekoručil, bo strogo kaznovan.

Mestni stanovanjski urad opozarja vse ljubljanske hišne posestnike, da morajo vsako izpraznjeno stanovanje takoj prijaviti omenjenemu uradu, ki ima svoje prostore na Mesnem trgu 2. Če bodo skušali kljub temu opozorilo izpraznjeno stanovanje še dalje oddajati, bodo nastrože kaznovani.

Pri postavljanju lasic vzemite v roke knjigo o lasicah. Dale navodila, odkriva vsebino. 100 strani, 34 slik, cena 8 lir. Dohj se v knjigarnah, naroča pri založbi »Nova stvar« Ljubljana, Rinski trg 3.

Torbice, rokavice, čevlje itd barvajte s specialno barvo ki osnuje ne škoduje. Elaks, Napoleonov trg.

Osebnosti

POROČILI SO SE: V Ljubljani: Ing. Janez Oswald Dubeic in gđ. Heda Jenkova, cand. phil. Obide sreče!

UMRLI SO: V Ljubljani: Vera Bezjakova, vdova po prosvetnem inšpektorju; Julij Krok, prof. v pok.; Alojzij Fuchs, juvelir; Marja Vidcva, strokovna učiteljica; Nada Bajčeva, petra stročnica; Adolf Hostnik, posestnik; dr. Jože Avdimar, drž. pravobranilec; Jože Zinkar, av. Gust. Martinčič, klinični zdravnik; Ivan Guškar.

Naše sožalje!

Listek „Družinskega tednika“

ILIRIJA IN ILIRCI

Ime Ilirija je prastaro, a je bilo v zgodovini po svojem pomenu zelo različno. V davnino sega do starih Helenov, a širše znano je postalo za časa starih Rimljanov, ki so imenovali Ilirijo deželo in pozneje svojo provinco, ležečo na Balkanu vzhodno od južnega in srednjega Jadrana. Njene meje niso bile nikoli stalne; spreminjale so se vzporedno s političnimi spremembami in potrebami.

Ime Ilirija je izvedeno iz imena Ilir, Iliri so bili prabito ljudstvo zahodnega Balkana, segajoče v nekaterih razdobjih globoko v Epir, bivšo Tesprotijo, in na severu do obronkov Vzhodnih Alp, torej na poznejše slovensko ozemlje. Ali so bili stari Iliri samo skupina sorodnih ljudstev, ali pa enotni narod, ne vemo, vemo pa, da so imeli v različnih delih omejenega ozemlja tudi lokalna imena. Po vsej verjetnosti so bili Iliri tudi Karni in Histri, katerih ime se je ohranilo še do dandanašnjih časov v deželah imenih Carniola (Kranjska) in Istria (Istra). Vsa ta ilirska ljudstva so izginila deloma še pred pravim preseljevanjem narodov, deloma pa pozneje. Le na delu srednjega zahodnega Balkana so se ohranili zadnji ostanki Ilirov kot sedanjí Skipetari ali Albanci.

V albanščini najdemo tudi še živo razlago za pomen oziroma prvotni izvor imena Ilir in Ilirija, v kateri pomeni »i lir« nekako toliko kakor »jaz sem človek«. Kakor večina drugih narodov v pradavnini, tudi prastari Iliri gotovo niso imeli posebne oznake za svoj narod, in če jih je kdaj vprašal, kaj so, so mu rekli, da so »ljudje«, oziroma če je odgovarjal en sam: »jaz sem človek«. In ker je dejal prebivalec zahodnega Balkana Helenu in Rimljanu, da je »i lir«, so ti pričeli imenovali vse to ljudstvo kratkotalno Ilire, kar bi pomenilo v ilirščini Ljudi.

Pozneje, ko je ime Ilir kot narodna oznaka določena ljudstva izgubilo svoj pomen, so razne politične delitve in organizacije upravnih pokrajin samovoljno spreminjale ne le obseg, ampak celo lego raznih Ilirij. Ker so pa ležale vse te zapoznele Ilirije bolj ali manj na ozemlju, ki je bilo po preseljevanju narodov obljudeno za Južnimi Slovani, so pričeli najprej mnogi tuči, a nazadnje tudi domačini istih balkanskih Slovencev, posebno zahodne, s potomec nekdanjih pradomačinov Ilirov. Nekaj časa so bili celo mnogi znanstveniki trdno prepričani, da so Iliri in balkanski Slovani isto, in so torej prebivali na tem ozemlju že od pamlteveka. Sistematičnejše preiskovanje zgodovine je pa dokazalo, da je bila ta domneva zmotna in da balkanski Slovani ne le niso potomec Ilirov, ampak tudi niso z njimi v nikakršnem sorodstvu.

Pač na tej zgodovinski osnovi, in tedaj tudi še razširjenem prepričanju o istosti Ilirov in Slovencev, je Napoleon po zavzetju Dalmacije in severnega jadranskega primorja ustanovil svojo provinco Ilirijo. Ta Napoleonova Ilirija je obsegala vso Dalmacijo, Hrvaško Primorje, del jugozahodne Hrvaške (Gorski Kotar in Karlovec), Istru, Trst, Goriško in Gradišansko, vso Kranjsko in zahodni del Koroške z Beljakom, upravno središče te nove province Ilirije je pa postala Ljubljana.

Tako je Napoleon združil v provinco Ilirijo ozemlje, na katerem so prebivali na skrajnem jugu in še na nekaterih osrednjih mestih Srbi, dalje Hrvači, na skrajnem severu Slovenci in v nekaterih Jadranskih obalnih mestih Italijani, oziroma Farlani. Narodnostno torej Napoleonova Ilirija ni bila enotna, absolutna večina pa je bila slovenska, a relativna slovenska. Na slovenskem ozemlju je pa mimo tega ležalo tudi ilirsko upravno središče Ljubljana.

Namen Napoleonove uprave ni bil porancositi prebivalstvo Ilirije. Nasprotno, bilo je določeno, da imej v ilirski provinciji vsaka narodnost svojo popolno kulturno svobodo in enakopravnost. Tako se je organiziralo vse šolstvo v narodnih jezikih; v Dalmaciji, Hrvaškem Primorju, Gorskem Kotaru in južni Istri v srbohrvaščini, v slovenskih deželah v slovenščini, v italijanskih mestih pa v italijanščini. Francoščina je bila le skupni vrhovni in interni uradni jezik province, a uvedena seveda kot predmet tudi v srednje šole.

Prav ta dodelitev popolne kulturne svobode vsem narodnostim Napoleonove Ilirije je povzročila, da so zlasti slovenski prosvetitelji tiste dobe, na čelu s pesnikom Valentinom Vodnikom, tako goreče pozdravili njeno ustanovitev. Valentin Vodnik je napisal celo svojo znano pesem »Ilirija oživljena«. In dasi je živeła Ilirija komaj tri leta, so tedanje narodne svoboščne narodov njenih dežel postale visoko pomembne tudi za ves njihov nadaljnji razvoj. Kajti tudi Avstrija, ki je po Napoleonovem padcu spet postala gospodarica te Ilirije, je te pravice potrdila, čeprav z različnimi modulacijami.

Avstrija je prvotno ohranila Ilirijo tudi upravno kot enoto, in nekaj časa se je zdelo, da bo ostala trajno v sestavu monarhije Habsburžanov v obsegu, določenem po Napoleonu, oziroma še povečana s preostalim delom Koroške in z Južno Štajersko. V resnici so tako v Celovcu kakor ponekod drugod odločno zahtevali od Dunaja, da njihovo ozemlje priključi Iliriji, to pa predvsem zaradi tega, ker je ohranila Ilirija tudi tedaj še mnoge svoboščine, katerih ostale dežele Habsburžanov niso bile deležne. Za zelo kratko dobo in nepopolno (v upravnem oziru) je Dunaj tudi res ustregel Korošcem, toda kmalu nato je bila Ilirija postopno likvidirana in vzpostavljena spet prejšnje kronovine. S tem so pa bili odpravljeni tudi privilegiji, ki so jih bili deležni narodi likvidirane Ilirije.

Toda ilirsko ime s tem še ni bilo dokončno odpravljeno. Dve desetletji nato se je pojavilo v zagrebškem južnoslovenskem gibanju, kateremu so stali na čelu dr. Ljudevit Gaj, Stanko Vraz in drugi buditelji romantične smeri. Njihova težnja je bila, združiti

Ne moremo reči, da bi usodno naključje privedlo gospoda Merandiera in gospo Hautreboisevo v isti avtobus. Če bi bilo tako, bi bila usoda morala poskrbeti, da bi tudi skupaj sedela. To se pa ni zgodilo. Med njima je namreč sedel neki debeluh, ki ju je tako temeljito ločil, da se je moral Merandier vselej, ko je hotel pogledati svojo lepo sopotnico, krepko nagniti naprej. Če ne bi bil dober telovadelec, bi se mu to sploh ne bilo posrečilo. Pri vsem tem potnik nadelguječemu gunganju sem in tja se je pa gospod Merandier delal, kakor da bi občudoval mimo drveče pokrajino.

Zal Merandier s svojim vedenjem pri lepi potnici ni imel prav nič uspeha. Delala se je, kakor da bi ga sploh ne bila opazila. Tem bolj je pa z njim jezil debeluha poleg sebe. Mož ga je kar venomer izpod čela pogledoval.

Merandier se pa za debeluhovo jezo ni prav nič zmenil. Najbrže si je mislil, da pogled na gospo Hautreboisevo, katere imena in družabnega položaja sploh ni poznal, odlehila vse druge neveselosti, ki bi si jih utegnil nakopati s svojim vedenjem.

»Ali ne bi mogli nekoliko mirneje sedeti?« ga je čez nekaj časa vprašal debeli sosed.

»Na svojem sedežu — in več ko na enem ne sedim — lahko počnem, kar

CeKa vitaminozna začimba je za vse juhe, prikuhe, obare, omake, golaže, rižote itd.

hočem,« ga je zavrnil Merandier. »Če vam moje ravnanje ni všeč, se lahko presedete.«

George Merandier je na tihem upal, da mu bo debeli sosed odstopil prostor in da bo lahko sedel poleg lepe sopotnice, a motil se je. Debeluh se ni ganil. Ker svoje želje ni upal na glas povedati, se je njegov prepriček s sosedom končal s tem, da mu je debeluh zabrusil v obraz: »Cepec!«

»Ze prav,« si je mislil neznošni George. »Kaj ti misliš, mi ni mar.« Gospod Merandier je nepopoljšljivo dalje pogledoval svojo sopotnico. Brž ko jo je ugledal in zavonjal njen parfum, ga ni več vzdržalo na mestu. Zmerom znova je pogledoval k njej in vsrkaval njen vonj. Sicer je bil pa njen parfum res nekaj svojevrstnega. Georgeu je stopal v glavo ko staro vino. Sam pri sebi si je venomer ponavljal:

»Prekrasno!... Svojevrstno!«

»Po čem vendar diši?« se je potem izpraševal in vohal po zraku. »Po šmarncih, vijolicah, vrtnicah, trobentičah ali jasmínu? Zdi se mi, da je njen vonj mešanica vseh spomladanskih cvetic. Nekaj svojevrstnega, osebnostnega. Ljubezenski napoj!«

Gospod Merandier se je dalje pozibaval na sedežu in pogledoval sopotnico. Če ni mogel drugače, jo je motril čez sosedov trebuh, skozi gube na njegovem tiličku, čez njegovo s svojim mahom poraslo glavo in skozi izrez njegovega stojčega ovratnika. Gospa Hautreboiseva njegovih pogledov ni mogla prezreti, a delala se je, ko da bi motrila mimo drveče zoreče žitno polje.

»Ljubka je,« si je mislil Merandier, »a žal nedostopna.«

Južne Slovence pod skupnim imenom Iliri in s skupnim književnim jezikom in pravopisom ilirskim. To je bilo tako imenovano ilirsko gibanje s središčem v Zagrebu, ki si je pridobilo posamezne pristaje tudi med Slovenci in Srbi, najodločnejši nasprotnik pri nas je pa bil dr. France Prešeren, ki se je z vso silo uprl tendenci, da bi slovenščina izginila s sveta kot književni jezik na ljubo »ilirščini«, ki je bila dejansko le nekoliko reformirana srbskohrvatska štokavščina.

Ilirsko gibanje, ki je doseglo svoj višek pred sto leti in nekoliko pozneje, je pa bilo vse premaló realno in preveč romantično-fantastično, da bi bilo moglo roditi stvarne in trajne sadove v popolnem smislu svojega programa. Čedalje bolj je prevladovala v njem tudi velikohrvatska tendenca, dokler se ni končalo sploh sprevrglo v narodno prepovedno gibanje Hrvatov. Ko pa je upravno oblastvo ime »ilir« in »ilirski« tudi uradno prepovedalo, je gibanje v celoti zamrlo in z njim je prešla v zgodovino tudi zadnja doseadanjih Ilirij. M. S.

Prvo bedarijo je storil s tem, da je izstopil, še preden je prišel na svoj cilj. Zavedal se je, da avtobus ne bo stal več ko običajnih deset minut, in bo šele mnogo pozneje lahko nadaljeval potovanje.

A George se ni brigal za to. Krila strasti so ga nesla in urno je sledil sledi nadišavljenega dama. Hodil je res samo po sledi njenega vonja, zakaj takoj pri avtobusu jo je izgubil izpred oči. Debeluh je namreč bolj počasi izstopel in se veselil ob zavesti, da svojega nemirnega soseda s tem jezi. Medtem je gospa Hautreboiseva pridobila čas, krenila čez trg in zavila v eno izmed ulic.

Ko je Merandier z urnimi koraki prisopihal na vogal ulice, je bila že prazna. Nadišavljená dama je morala izginiti v eno izmed hiš, ali pa pripetiti že do konca ulice.

Merandier je vneto vonjal po zraku. K sreči se pa dlišča sled za damo že ni bila pomešala z zrakom in je za ljubljencu, ki je imel dober nos, prav dobro kazala pot. George je stopil nekaj korakov dalje, krenil mimo nekaj vrtnih vrat, potem se pa na mah ustavil in krenil nazaj.

»Tu mora biti!«

Bil je tako prepričan, da je njegova ljubka sopotnica vstopila skozi ta vhod, da je pritisnil na kljuko in skušal vrata odpreti. Ko se mu to ni posrečilo, se je prijel za vrata, se zavilnel in trenutek nato že zadenski sedel na ograji.

Še preden se je pa mogel prepričati, ali vidi dlišča sled v vrta, je v vratih zaškripal ključ.

Njegov debeli sosed iz avtobusa je vstopil. Kakor da bi bil tu doma, je nepol posmehljivo, napol ježno pogledal Merandiera in dejal:

»Ah, že spet vi!«

»Prišel sem, da bi z vami sklenil kupčijo,« je začel mladenič, za trdno odločen, da bo vztrajal v predznosti.

»Prav! Potem pojdite z menoj,« mu je zapovedal debeluh in mu pokazal pot.

Merandier, ki se je samemu sebi zdel ko slamnata bilka v hudourniku, je napolsed vstopil v svojo hišo s spuščanimi zavetami. Ob pogledu nanjo, se je spomnil pokopališča.

»Le kam sem začel?« se je začudeno izpraševal. Loteval se ga je že skoraj strah.

Trenutek nato se je znašel v neki temni sobi, kamor ga je porinila debeluhova ogromna roka. Takoj nato je zaslišal debeluhov glas:

»Najbrže ste prišli zaradi moje žene? Samo trenutek počakajte. Takoj boste izvedeli, kdo sem. Godilo se vam bo prav tako kakor ostalim.«

Potem so se vrata za njim zaprla.

Merandier je začutil, da se mu je srce v grozi skrčilo in mu je mrzel pot stopil na čelo. Z enim samim skokom je bil pri oknu, odgrnil zavese, razbil šipo in skočil skozenj. Deset sekund pozneje se je že spet zavilnel čez ograjo in srečno pristal na cesti.

»Na pomoč! Na pomoč! Morilec! Norec! Policija! Ali ni tu nikogar, ki bi zločinca prijel?«

Smejali so se mu v obraz.

»Soba polna mrličev? Dragi gospod, zelo bujno domišljivo morate imeti. To so kipi... Nagrobni spomeniki... Prišli ste iz Hautreboiseve hiše. Mož je kipar. Nekoliko nerad vidi, če kdo njegovo ženo p...«

POTOVALNI URAD sedaj na Bleiweisovi c. 11 bo posloval od 27. t. m. na Gosposvetski cesti 3 poleg galerije Obersnel

Njegova žena je res ljubka. On je pa nekoliko pregrd zanjo, kajne...?«

»Dragi gospod,« je ljubeznivo rekel Merandier, »prišel sem, da bi se vam opravičil in da bi vam pojasnil najin nesporazum. Oba sva bila namreč v zmoti. Jaz sem mislil, da ste ljudje, žerec, vi ste bili pa prepričani, da zalezujem vašo ženo. Ne čno ne drugo ne drž. Vaši ženi nisem sledil zaradi nje same, temveč samo zaradi njenega vonja. Sem namreč lastnik tovarne dišav in bi rad izvedel analizo njenega parfuma. Če je namreč parfum njena zamisel in bi va bilo moč v velikih količinah izdelovati, bi ji rad plačal za izkazano uslugo veliko vsoto denarja.«

Filatelija OD DRUGOD...

Nov model kremenčeve luči, uporabne za preskovanje znamk, je pred dobrim mesecem dnuj dala v promet tvrdka Hansu. Aparat ima značko S 100. Ustavljen je ko nalaže za nso filateliste. Prirejen je za istosmerni in izmenični tok napetosti 220 do 240 V, pri uporabi transformatorja pa tudi za 100 do 190 V. Zaradi svoje priročne oblike ga je možno laagodno prenašati v aktivki. Uporabljamo ga lahko celo v mraku in ni treba pred uporabo zatemniti prostora. Kljub svoji veliki intenzivnosti porabi le 200 do 350 W.

S tem novim modelom S 100 je filatelija mnogo pridobila. Prejšnji aparati so bili precej okorni in veliki in su potrebovali posebno visokonapetostno napeljava, medtem ko je novi model ne potrebuje. Razen tega so bili vsi doseđnji aparati dokaj dragi, novi pa stane samo 285 švicarskih frankov.

Nemška vojna znamka za pakete je izšla že v več nakladah. Dospel so ugotovili rdečerjavoznamke z rumenim leptom, vodoravno ali pa navpično brazdstim, poleg rdečerjave znamke z gladkim, belim leptom ter temno-rdečerjave z rumenim, vodoravno in navpično brazdstim leptom.

Zanimivo je vedeti, kakšne naklade imajo spomenske in dobrodelne znamke Francije. Nechte se človek začeti, kako da se pri tako velikih nakladah čene tem znamkam tako visoke. Evo nekaj števk. Ki jih povzemam iz revije »Journal philatélique de Bernes, Massenet 2.160.000, Chabrier 1.200.000, Quinzaine Impériale 1.200.000, Ouyres de la Marine 1.250.000, Blondel 2.000.000, Stendhal 2.000.000, Secours national 5.000.000, grbi II. 800.000, Légion Tricolore 1.300.000.

Vsekako so te številke zgovernen dokaz za to, da se danes ne izplača za vsako eno kupovati nove znamke, nego je bolje počakati, da se po vojni razmere uredijo in ne bo treba dobivati znamk iz desete roke ter poleg vrednosti znamke same plačevati še onega, kar se teh desetih rok prime.

Iz Crčije poročajo, da pri poštnih okencih ne bodo več dajali znamk občinstvu. Dopolne morajo izročiti uradniku, ki jih nato opremi z znamkami. Znamke, namenjene zbiralcem, je možno dobiti le v prav skromnih količinah in šele takrat, ko so urejene razne sila za mudne formalnosti. Pristojbina za navadno pismo v notranjem prometu znaša 200 drahem, za navadno pismo v tujino 400 drahem. Za nižje vrednote izda se leta 1942, skoraj da ni več potrebe. Za letalsko pošto je potreben dodatek, ki znaša za 10 gramov 20 dr. za notranji promet in 100 dr. za tujino.

V prid filatelije je ustanovila Nemčija nad vse koristen urad, ki ga bo vodil vladni in kazenski svetnik dr. Klamer. Sedež urada, ki se imenuje »Urad proti ponarejanju znamke, je na Dunaju, IX, Maria Theresienstrasse 19. Urad ima nalogo ne samo onemogočiti ponarejanje samo, nego se tudi bori proti vsem kaznivim dejanjem in postopkom, ki se tičejo znamk. Da se omogoči uspešno delo, hoče urad navezati in ohraniti stike s trgovci in zbiralci, ker je to samo njim v prid, uradu pa je delo olajšano. Zelo bi bilo, da bi temu zgledu sledile tudi druge države, ker bi bilo potem možno uspešno nastopiti proti sleparcem in ponarejevalcem mednarodnega kalibra.

Iz Slovaške se doznava, da je nastopilo po občutnem padcu spet rahlo naraščanje cen znamkam. Pred mesecem dni so veljale približno tele cene: Slovensky stát 6500 do 7000 Ks, memoranduma 200 do 220, Rdeči križ 32, deže 18.—, Ilirsko mladiča 22.—, Bratislavsko razstava 35.—, poštni kongres 8.—, literarno društvo 28.—, dobrodelne (deca in Rdeči križ) 6.—.

Franoski blok, ki je začel za razstavo v Strasbourgu (Zumstein št. 212—13), se je na marševskem tržišču pojavil v velikih množinah — a ponarejen. Filatelisti sicer niso preveč nevarni, a malce opisna ne bo škodilo. Torej: zobečanje je večje kakor pri izvirnikih, lepota je hrappava, papir zelo slab, napis »Strasbourg 1927« nerazločen, zabrisan in izdaja dvojen tisk. Blokci so v prometu nerabljivi in žigosani. Pri nakupu torej pozor!

Tudi dve znamki San Marina, in sicer letalski št. 247, 248 sta se pojavili po Italiji — seveda ponarejeni. Preved posrečeni ti filatelisti!

OKVIRJI za SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE KLEIN LJUBLJANA, Wolfova 4

Enoličnost današnje hrane izboljšate z vitaminozno začimbo CeKa. Zahtevajte pri svojem trgovcu

filateli niso, a brez primerjave z originalno znamko kaj lahko nasedemo.

Italijanski Katalog Sassone (za leto 1944), ki se je tudi pri nas precej uveljavil, zlasti zaradi svojih netto cen, je napovedan za januar ali februar. Ko ga dobim, bom podal kratek opis.

...IN IZ LJUBLJANE

Božiček bo prinesel ljubljanskim filatelistom lepo, dolgo serijo. Bodo to italijanske znamke z natiskom kranjskega orla (grbi) in napisom okrog njega: Provinz Laibach — Ljubljanska pokrajina. Izšle bodo vsega skup štiri dobrodelne serije (za zimsko pomoč, Rdeči križ in sl.) in seveda ostale redne znamke. Stalo bo vse skupaj nekaj manj ko 600 šest sto) lir.

Natisk bo izveden v višinskem tisku, a ne bodo uporablj navadnega rastra, nego bodo kliseji izdelani v zračnem rastru. Tako smo vsaj brez velikih skrbi pred ponarejevanjem.

Filatelisti upamo, da bodo znamke lepe. Mudi se nam ravno ne, da bi čim preje prišle na svet. Boljše bo, če gre vse malboj počasi, pa zato previdneje, da ne bodo slučajno romale pole v stroj narobe, ali celo dvakrat in še tretje; da se ne bodo vrednote teple za prenosivo, katera bo šla prej v stroj in bi tako dobili natiske, namenjenecni vrednoti, na čisto drugih znamkah. Ker bo baje vsaka znamka imela natisk svojebarve, upamo, da se te ne bodo zmešale in ne bo nazadnje prinesel kdo 5 znamk (ki bi predstavljale celo naklado, kakor je to bilo v Zadru?) s čisto posebnim natiskom. Skratka, upamo, da bodo te znamke vsaj toliko solidne, kolikor bodo drage. Gruden.

Kdor je imel brado, je moral plačati davek

Ruski car Peter velik je hotel v svojo državo uvesti zahodno evropsko kulturo in doseči, da bi se njegovi podaniki oprijeli francoske mode. V ta namen je obdajal vse tisto, kar se ni skladalo s francoskimi modnimi muhami.

Med drugim je naložil velik davek na brade. Premožnejši meščani, ki si niso hoteli ostriči brade, so morali za to svojo muho plačati nič manj ko sto rubljev na leto, kar je bilo tedaj velik denarja. Zato so si mnogi izmed njih kmalu premislili in si brado postregli.

Življenjske resnice Misli pomembnih ljudi

Vsake ženine napak je kriv mož. J. C. Herder

Tudi glasba je ključ do ženskega srca. J. C. Seume

Kdor se bojuje sam s seboj, bje najhujši boj; kdor samega sebe premaga, slaví najlepšo zmago. A. von Logau

Delo je hrana plemenitih duš. Seneca

Cim starejši postajam, tem srečnejšega se čufim. Zdej imam čedalje manj bodočnosti, ki človeka vznemirja, in zmerom več preteklosti, ki blaži in umirja. Solotni Maurice Maeterlinck

Na svetu so ljudje, ki nihli muhe ne morejo ubiti; mirno pa lahko gledajo, kako za čjo umira cvetlica. Margaretha von Wrangell

OPOZORILO!

Opozarjamo p. n. konzumente, da je Sedlar Ivan, lastnik tovarne hranil »Slada«, Ljubljana-Moste, stavlji v prometu škatle z napisom »Pravi Franecov dodatek kavi« po 1/2 kg, katere pa ne vsebujejo našega izdelka. Te škatle se razlikujejo od naših originalnih škatel samo po barvi mlinčica na sprednji strani škatle. Na naši originalni škatli je namreč mlinček temnomoderne barve, torej iste temnomoderne barve kot sla dva trakova in površina, na kateri se nahaja ime »Franec« na sprednji strani škatle, dočim je na škatlah, ki jih je stavlil v promet Sedlar Ivan, barva mlinčica črna, a trakova in površina pa temnomoderne barve.

Škatle Sedlarja Ivana sploh ne vsebujejo niti najmanjšega odstopka cikorije, temveč so napolnjene z neko drugo mešanico. Proti Sedlarju Ivanu smo radi gornjega uvedli sodni postopek.

FRANCK INDUSTRIJA KAVOVINA D. D., prej Hinka Francka Sinovi d. d., Zagreb.

Vaše rokavice in usnjene čevlje in semiš čišlamo in barvamo najceneje Džemal Hajrla Mestni trg 11

Maharadževo darilo

»Jahalj smo skozi džunglo. Na lemem se je iz gošče prikazal velikanski tiger in napadel maharadževega slona. Več strelav je počilo. Očitno so pa vsi zgrešili, tiger se je namreč še zmerom zaganjal v slona. Zival je prestrašeno dvignila rillec in zatulila. Sedež na njegovem hrbtu se je močno zamajal.

Za prvim slonom je stopal drugi. Tudi tega je tiger napadel. Spet so počili strelji, a spet zgrešili cilj. Tedaj je maharadžev sin, ki je sedel na drugem slonu, splezal z njega, da bi zver bolje dobil pod strel. Mladenič je pa imel smolo. Pri skoku s slona je padel, in tiger se je divje pognal proti njemu.

Tedaj je iz gošče prilomastil tretji slon, ki je nosil na hrbtu maharadževe goste. Eden izmed njih, neki mlad Holanec, ki je pol življenja preživel v tropskih krajih, je takoj spoznal, da je maharadžev sin v smrtni nevarnosti, in je brez oklevanja nameril puško na tigra in ustrelil. Zver je divje zatulila in s šapo zgrabila svojo na tleh ležečo žrtev za ramo. Bela svila na mladeničevih prsih se je rdeče pobarvala. Naslednji trenutek se je ogromno tigrovo telo streslo in se zvalilo z maharadževega telesa. Mladenič je bil rešen.

Ta mladi Holanec, ki ni bil nihče drugi ko jaz, je torej rešil maharadževemu sinu življenje.

Svetlolasi Holanec se je naslonil na svojem stolu nazaj in otreselel pepel s cigarete. Mala družba, zbrana v hotelu Viktoriji v Nici je napeto sledila njegovemu pripovedovanju. Vedela je, da zgodba ni izmišljena. O tem je pričal Holanec od tropskega sonca ožgani obraz. Zato se je vsem samo po sebi umevno zdelo, da je mala, ljubka Cecilca, ki je sedela poleg svojega brata Teda, zaprosila:

»Prosim, pripovedujte nam še kaj.«
Tom Klaven se je nasmehnil. »Svojo največjo pustolovščino sem vam pravkar povedal, če je skromno dejal.« Kljub temu, da sem veliko hodil na lov, nisem namreč nikdar doživel kaj posebnega.

Družba ni več silila vanj. Vedela je, da bi bilo vse prigovarjanje zaman.

Tom Klaven je s Cecilco in njenim bratom odšel v bar. Cecilca je sedla, oba moža sta pa stala poleg nje.

»Kaj bi še radi izvedeli?« jo je smeje vprašal Klaven. Ljubka mladenka mu je bila na moč všeč.

»Rada bi vedela,« je zagostolela s svojim otroškim glasom Cecilca, »kaj se je potem zgodilo. Ali vam ni maharadža v zahvalo podaril pol svojega premoženja?«

Tom Klaven ji je pojasnil: »Ko je maharadžev sin okreval, od zadobljenih ran, je njegov oče priredil meni na čast veliko gostijo. Potem me je povabil v svojo sobo in mi je najbrže hotel ponuditi veliko nagrado.«

»In vi ste njegovo ponudbo odklonili?« mu je segla v besedo Cecilca.

»Mi Holanci nismo vajeni, da bi se dali za tovariške usluge plačevati.«
»Ah,« je razočarano vzključila Cecilca.

»Kljub temu mi je maharadža podaril neko dragoceno stvar. Našel sem jo v svojem kovčegu šele potem, ko je moja ladja že plula po visokem morju.«

»In kaj vam je podaril?« je radovedno vprašala Cecilca.

»Cigaretnico,« je odgovoril Tom. Cecilca je bila presenečena: »Nič drugega?« je vzključila.

»Cigaretnica je prekrasna,« je pojasnil Tom. »Kljub temu mi ni prav nič všeč. Ze zmerom bi se je rad rešil. Ni mi prinesla sreče. Ali jo hočete videti?«

»Prav rada,« je dejala Cecilca. »Potem me morate smremiti v hotel,« je rekel Klaven, »v hotelsko zakladnico sem jo shranil.«

Cecilca se je spogledala s svojim bratom.

Klaven je s ključkom, ki ga je dobil pri hotelskem vratarju, odprl svoj predalec v zakladnici in potegnil iz njega mahnen usnjen zavoj.

»Sedimo tja k oknu,« je potem dejal, »tam si jo bosta laže ogledala.«

»To so najčistejši diamanti,« je dejala. »Cigaretnica mora biti vredna celo premoženje.«

Klaven se je zasmehal. »To me ne zanima,« je dejal. »Nosim jo s seboj samo v spomin na tisto dogodivščino.«

Cecilca mu je vrnila cigaretnico, venomer vzključajoč: »Prekrasno, prekrasno!«

Klaven je malomarno vtaknil dragoceno v žep svojega telovnika, potem pa dejal:

»Saj dovolita, da se zdaj poslovim. Nekoliko utrujen sem že.«

»Cigaretnica je vredna lepe denarce,« je nekaj dni pozneje dejal Ted svoj sestrji Cecilci.

»Zaman se trudiš,« mu je smeje odgovorila Cecilca. »Vse sem že sama premislila. A včasih človeka sreče premoči. V Holandca sem se zaljubila, zato si z menoj ne boš veliko pomagala.«

»Ali si znorela, Cecilca?« je jezno vzključil njen brat. »Od kdaj si pa tako sentimentalna?«

»Ne huduj se,« je rekla Cecilca. »Saj vem, da te imam rada, a ta lovec mi

Polujoče knjižnice so pri nemškem vojaštvu posebno priljubljene, saj vojak na bojišču ali lik za njim še posebno nujno potrebuje tudi duševne hrane. V novoozvojenih pokrajinah uradujejo te knjižnice, brž ko je mogoče. Dolok uniformiranih bralcev je zmerom zelo velik, kar nam priča tudi gornja slika.

je nekoliko zmešal glavo. Bo že prešlo.

»Pojutrišnjem bo igral Holanec golf,« je nadaljeval Ted. Domenil se je s prijatelji za deseto dopoldne. Vrnil se gotovo ne bo do enih. Sam sem slišal njegov telefonski pogovor. Cigaretnice ni več spravil v hotelsko zakladnico, temveč jo ima v svoji sobi, in sicer v nezaklenjenem predalu pisalne mize. Saj ne zasluži drugega, ko da mu jo izmakneva.«

»In potem?« je vprašala Cecilca.

»V pristanišču naju čaka jahta. Z njo odrineva na Sredozemsko morje.«
Tom Klaven je sedel sam v baru in nekaj premišljeval. Cecilca je pristopila k njemu in mu ljubeznivo dejala:

»Zakaj ste pa tako zamišljeni, gospod Tom? Ali ne bi hoteli iti z menoj na izprehod?«

»Zelo rad,« je vzradoščeno vzključil Tom in skočil pokonci.

»Potem sta se sprehajala ob obali. Klaven je stopal poleg ljubke Cecilce in užival ob pogledu na pravilni profil njenega drobnega obraza. Vse okrog njiju so dehtele mizmoze.«

Naslednji dan je Cecilca s svojim bratom slonela ob oknu in skozi razprte rebraste opazovala, kako je Klaven pred hotelom stopil v avto in se

odpeljal. Takoj nato je prinesel hotelski sluga Cecilcemu bratu brzojavko. »Ah, škoda,« je dejala Cecilca tako, da so lahko vsi poleg stoječi slišali. »Tako morava z bratom odpotovati.«
»Prosim, pripravite račun,« je potem naročil natakarju.

»Saj se morava vendar posloviti od gospoda Klavna,« ji je rekel brat, ko sta stala oba pripravljena za odhod pred dvigalom.

»Počakajte naju pred hotelom,« je potem dejal postrežku, samo posloviva se še pri gospodu Klavnu.«

Cecilca je z bratom odšla v prvo nadstropje. Med tem ko je ona ostala na hodniku in se sprehajala, je brat stopil v Klavnovo sobo, ki ni bila zaklenjena. Z enim samim pogledom se je prepričal, da bo imel lahko delo. Omare so bile odklenjene, v vseh ključavnicah je tičal ključ. Brž je stopil k pisalni mizi, odprl predal in se zadovoljno nasmehnil. Cigaretnica je ležala v njem. Vzel jo je in jo vtaknil v žep.

Veselo žvižgaje je potem odšel s Cecilco po stopnicah navzdol in zapustil hotel.

Ko sta Cecilca in njen brat sedela čez nekaj časa na jahti, ki je že varno plula po morju, je Ted segel v žep, potegnil iz njega cigaretnico in jo

podal sestri. Cecilca si jo je ogledala in vzključila: »Prekrasna je, res prekrasna!« Potem je pritisnila na majhen gumb ob strani, in cigaretnica se je odprla. Cecilca je pogledala vanjo in presenečeno vzključila.

Brat jo je začudeno pogledal, potem pa čez njeno ramo zastrmel v cigaretnico. V njej je bral vgravirano posvetilo:

»Mali Cecilci v spomin na njenega Klavna.«

Na sinji morsk gladini je ležala lahna meglica...

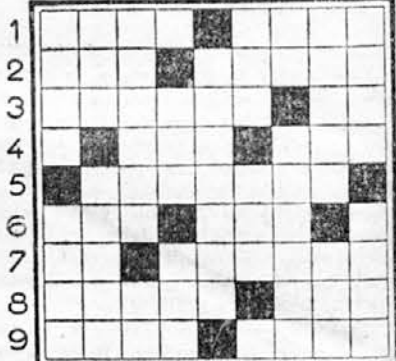
Neplavača med sesalci

Zirafa in lama sta edini izmed sesalcev, ki ne znata plavati. Se celo levi, ki se izredno boje vode, tedaj ko jim preti nevarnost, kar urno plavajo. Precej slaba plavalca je tudi opica. Čeprav na drevu tako urna in spretna, se v vodi nič kaj dobro ne počuti in more preplavati samo izredno kratke proge.

Izmed sesalcev izredno dobro plava prašič, čeprav bi mu tega ne prisodili. Mast na trebuhu ga namreč že sama drži v vodi. Zanimivo je, da ni prašič v vodi nič kaj len, temveč kaj urno plava.

KRIŽANKA

1 2 3 4 5 6 7 8 9

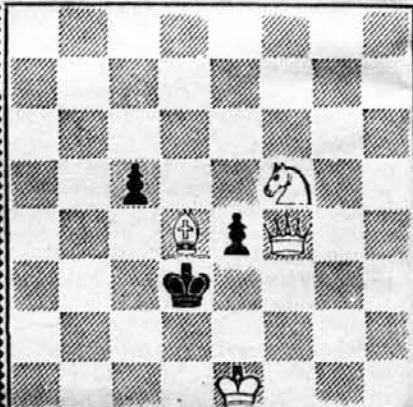
Vodoravno: 1. Nekoristna rastlina. Prislov. — 2. Pojedina. Nekoč petkov, danes vsakdanji gost. — 3. V srednjem veku je bilo njegovo delo kaznivo. Predlog. — 4. Pripadnik starega naroda. Kvarta. — 5. Gora na bivši jugoslovansko-italijanski meji. — 6. Reka na Poljskem. Gospodinjina potreščina. — 7. Ploskovna mera. Sodni sluga. — 8. Britvice. Vodna naprava. — 9. Padavina. Sled trše tvorine na mehkejši.

Navpično: 1. Polžlahten kamen. Kvartaški pojem. — 2. Član družine. Plemič. — 3. Španska dežela. Prislov. — 4. Neokreten. Turški knez. — 5. Raziskuje živo naravo. — 6. Takšen je bil poljski kralj Boleslav v Aškerčevj pesmi. Vlak brez njega ne more voziti. — 7. Približno 50 jih gre na en oral. Starogrška vedeževalka. — 8. Strojljiva kislina. Predlog. — 9. Častiljiv stavec. Robinson si jo je omislil med prvimi stvarmi.

ŠAH

Problem št. 280

Sestavil G. Szabó (1873)

Beli: Ke1, Df4, Ld4, Sf5 (4).
Crni: Kd3, Pc5, e4 (3).

Mat v 3 potezah

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. gruden; r. k. (rimsko-katoliški). — 2. Baden; ral. — 3. bas; voda (druge tri prvine so bile zemlja, zrak in ogenj). — 4. Večbit. — 5. ro; tat; če. — 6. ábranek. — 7. slak; rod. — 8. kaj; nalog. — 9. ak; lenoba.

Navpično: 1. G. B. (Great Britain = Vel. Britanija); praska. — 2. Rab; oblak. — 3. udav (= boa constrictor); raj. — 4. desetak. — 5. en; lan; ne. — 6. veteran. — 7. rob; kolo. — 8. radič; dob. — 9. klatež; ga.

Rešitev problema št. 279

1. Db5-f11, Ke6 kamor koli; 2. Df1xf7, kar koli; 3. Df7-f4, d5 ali c7 mat.

Kako spoznaš sebičneža

Sebičneža težko na prvi pogled spoznaš, posebno ker vsakdo skrbno prikriva to hibo značaja, ali se je pa še sam prav ne zaveda. Toda moderni dušeslovci so ugotovili način, kako vseeno skoraj nezmotljivo izvemto, kdo je sebičen in kdo nesebičen.

Sebičneževa usta čudovito ljubeznivo govore, toda njegove noge ne znajo skriti, kar usta taje. Podzavest poskrbi, da sebičen človek nekoliko pošev hodi, ker tako svojega bližnjega mimogrede nekoliko prikrajša.

»Zmerom misliš samo nase, samo nase! Če bi bil le slutil, da si tako sebična, se nikoli ne bi poročil s teboj!«

To spoznanje pride žal po navadi prepozno. In vendar bi lahko že pri prvem izprehodu ugotovili, ali je dekle, ki nam je všeč, sebično ali nesebično. Poglejmo jo pod nogo! Če postrani hodi, ali se pa celo nekajkrat spotakne ob nogo bližnjega, je čisto gotovo sebična. Prav tako je neizpodbiten dokaz sebičnosti, če ti kdo čez nogo stopi k izložbi, da bi si jo ogledal.

Ta drobni, toda neizpodbitni dokazi smo do danes vse premalo upoštevali. Prav tako se nismo zavedali, da so sebičneži po navadi edineci, zakaj samo edineci lahko vse življenje tekajo pred materinimi nogami, skačejo sem in tja, ne glede na svojo okolico, ker jih zasedljene matere zato še hvalijo in občudujejo. Če bi imel edinec brate ali sestre, bi mu grdo razvado že izbili iz glave. Zato so pa otroci iz velikih družin tudi boljše zakonaki drugi kakor edineci.

Omar najde Farido

Čudovita pravljica iz »Tisoč in ene noči« Preredil in narisal Hotimir V. Gorazd

55. Šele ko sta tik pred seboj ugledala ogromno žrelo, sta se zavedela velike nevarnosti, toda bilo je že prepozno. Zajela ju je tema.

56. Ko sta pa spet ugledala zlato sonce, sta začutila strahovit sunek, čoln se je ob ostrji čerj rastrestil in oba so pogoltnili hladni valovi.

57. Omar se je takoj znašel; z nekaj krepkimi sunki je dosegel svojo spremljevalko in jo srečno rešil na breg.

58. Kmalu sta si opomogla, poiskala sta si primerno zavetje in Farida je prilezla svojemu tovarišu pripovedovati svoj oče, njegov prijatelj, in je imel

59. silno rad. Obsipal me je z vsem, česar si je poželelo moje srce. Oskrbel mi je dobro vzgojo in pasil, da sem se naučila vsaj. Kar mora snati izobražena mlada uelca. In vseh očel se se

60. jeli oglašati snubei, toda jaz sem vse odklonila, ker nobenega nisem ljubila. Nekega dne je iz sosednje dežele prijahal zal princa. Bil je mlad in lep in ponosen.

Kratka vsebina doslej priobčenih poglavij

Prokurist Industrijske družbe Dušan Škabal bi se rad zlepa odkrižal svoje nekdanje ljubezni, ločene in lahko-miselne Rade Smičeve. Strojepisna Mara Mršolova ga že od nekdaj skuša omrežiti, toda Škabal čuti, da bi ne bilo častno zanj, če bi se oprijel le rešilne bilke. Usoda mu sama po-maga in pripelje na pol Nado llovar-jovo, skromno in bisfro hčerko želez-niškega uradnika llovarja.

Nada in Škabal, kakšna razlika! Škabal veljnik, čeprav ljubitelj le-pote, uživač, nestalen v ljubezni. Nada, še neodkrita lepota, ki se v njej komaj prebujajo prva čustva, strogo vzgojeno dekle, ki jo je pa oče že zaročil z mladim poduradni-kom Brdnikom, da bo za vse živ-ljenje preskrbljena.

Med Škabalom in Nado se vname ljubezne, lista nesmiselnih sladka in nepremagljiva ljubezna na prvi pogled. Sprva je Nada ponosno odkla-njala Škabalove ponudbe, naj gre z njegovo družbo v gostilno ali v kino, toda nekdo se je le dala pregovoriti. Nada, Škabal, Mara Mršolova, slu-čajna Nadina znanica, in zobotehnik Boljak, Škabalov prijatelj, se znaj-dejo lepega večera v gostilni pri slošni večerji. Po nekaj kozarcih vina se vsi štirje preselijo v kavarno. Pod vplivom neznanega občutja sreče se Nada vsa razživi in celo za nekaj trenutkov verjame, da ima Škabal resen namen z njo.

Ko pijača bratovščino in se polju-bita, odkrije Nada, da ji ta prvi poljub ljubečega moškega pomeni več kakor samo prijetno senzacijo. In Dušan spozna, da je odkril nekaj, kar je vse življenje pogrešal. To dekle ni samo razvnelo njegovih čustev in razbičalo njegovih strahov, zganilo je v njegovem srcu struno, ki dotlej še nikoli ni zapela: ljubezne.

Vendar okolje in razpoloženje ni primerno za takšna nežna občutja. Vsakdanji pogovori preženejo romantič-nost in Nada prične Dušanovo celo očitaj, da je vročglavec in da mu prav nič ne zaupa. Posebno po tem poljubu je vsa nezaupna in bi rada domov, Škabal jo spremlja.

Tesno drug ob drugem se Dušan in Nada vratača po zasneženih cesti v predmestje, kjer stanuje Nada. Med njima se vname ognjevita debata o prijateljstvu med moškimi in žensko. Nada ne veruje v takšno prijateljstvo... Dušan Škabal še nikoli ni videl take ženske. Tako razvihan je, zdaj veselo, zdaj žalostno, zdaj vsa ožnja, zdaj velikodušna in ljubezniva, zdaj zapeta in ponosna. To je ženska, ustvarjena za ljubezne, ustvarjena pa tudi za spoštovanje in tiho občudo-vanje. In smili se mu, ker je tako neizkušena. Ves prevzel jo spel poljub, toda takrat je njegov poljub dokaz in poslanica prave ljubezni. Morda prav to Nado še bolj zmede, kakor bi jo bile zmedle lepe besede, ki jih ni verjela. Razdvojen, pa vendar srečna sleče v hišo.

V Škabalu je to doživljaje poslavilo na glavo vse njegovo dotle danje vred-notenje ljubezni in ženske. Čuti, da bi Nado dobil samo, če bi se poročil z njo. Zboji se ljubezni, zboji se za-kona. V začaranem krogu svojega veljnika se zdaj — čeprav za en-samo večer — vrne k njej, ki se ji je bil hotel izneveriti, k lahkoživki Radi. Vendar mu je po tem srečanju ostal grenak okus v uslih. Bilo mu je kakor človeku, ki je okusil sad spo-znanja. Rada je bila samo pena, mila na mehurček, ki se lahko zdaj zdaj razpoči, pa pozabiš nani. Njegove misli so bile samo še pri Nadi.

Medtem je doživljala Nada hude preizkušnje svojega mladega življenja. Ne samo, da jo strogi oče sili v zakon z Brdnikom, prav iste dni je tudi službo izgubila. Na cesti ne more ostati, če bo pa ostala doma, se bo morala poročiti. Brdnika ne mara, saj ni ne bisfer, ne prikupen. Garač je, kakor njen oče, človek, ki vse življenje dela v mislih na pokojnino... Hkrati je pa začutila, da jo je demon ljubezni že vklenil v svoje nevidne sponke. Samo še na Škabala misli. On je njeno hrepenenje. Hotela bi doživeti z njim še nekaj polnih, svetlih trenutkov resnične ljubezni, potem pa umreti, če že ne more živeti tako, kakor bi rada. Plačana žena ali plačana ljubica pa Nada llovarjeva nikoli ne bo!

Nehote je Nada večkrat krenila po cesti, kjer je bila Škabalova pisarna. In tako jo je Dušan nekoč zagledal skozi okno in je stekel za njo. Pre-prosil jo je, da mu je obljubila sestane-k za prihodnji večer.

Škabal je bil namreč medtem od Mara Mršolove izvedel, da je Nada že zaročena. Tedaj so splahneli vsi njegovi pomisleki proti veliki ljubezni in zakonu. Nada ne sme vzleti dru-gačal Mora jo pregovoriti, da se mu bo zaupala, potem ji bo že kako pomagal.

In tako se je naključilo, da je Nada pristala na Dušanovo povabilo in odšla z njim v njegovo stanovanjce, v moderno garsonjero sredi mesta. Nada je čutila, da je s tem sprožila kamenček, ki je tako dolgo zadrževal plaz njenih čustev. Čutila je, da je zdaj dala Dušanu nekaj več pravice,

Demon ljubezni

ROMAN * NAPISAL MARIJ SKALAN

kakor bi jih imel do nje sicer. Ali jih bo izkoristil? Branila se bo!

In glej, nič takšnega se ni zgodilo, česar se je Nada bala. Ponosni Ška-bal jo je samo prosil, naj razdere svojo zaroko, saj zdaj se ne more poročiti z drugim, ko vendar ve, da jo on resnično ljubi...

Ne, Nada ne igra komedije. Dušan Škabal je videl mnogo scen igrane poštenosti, igrane samo zaradi igre, iz koketerije ali golaqa videza, zato je zdaj za trdno vedel, da ta ne spada med te. Torci se je le molil, ko je tisti trenutek, ko je tako mirno spre-jela njegovo povabilo k njemu, za hip pomislil, da je na vse zadnje ne-mara vendarle prav tako vsakdanja kakor druge. In to spoznanje ga je zmedlo. Sam si ni bil čisto na ias-nem, kaj bi bilo bolje in česa bi si bolj želel: da je taka kakor druge in se mu vda, ali da ostane tisto, kar se mu je nekoč dozdevala, in ohrani svoj ponos? V prvem primeru bi do-življal zdaj lepo pustolovščino, za ka-tero bi ji bil hvaležen, toda njena vrednost bi bila razvrednotena. V dru-gem primeru bi jo moral spoštovati in se potruditi, da ji nudi resnična čustva. Toda kam bi vse to ulemnilo voditi? V zakon? Na to pa Dušan Škabal ni rad mislil. Vendar je bilo tisti trenutek v njem toliko pristnega občutja, da je v njegovem plamenu zgorelo vse drugo, razen hrepenenja pridobiti si Nado za vsako, prav vsako ceno. In ko je spel sprejoril, tudi Nada ni mogla dvomiti o resničnosti njegovih besed:

»Brez tvojega dovoljenja se ne bom dotaknil niti tvoje roke. Tudi ti ne bom zaklepal vrat. Vsak trenutek so ti na razpolago. Tudi imaš ključ. Toda tega, da ti povem kar čutim do tebe, mi ne moreš in ne smeš pre-povedati. Ljubim te!

Osupla in vznemirjena je stala pred njim in strmela v njegovo široko razprti-mi očmi. Ali naj mu verjame? Kako lepo bi bilo, verjeti mu! Da, ljubi ga, ljubi z vsem žarom svojega mladega srca. Ničesar si bolj ne želi kakor začutili njegove roke okoli svojih prs in njegove usnice na svojih. Pojem bi mogla molčati neskončno dolgo, ali pa ihteti, ihteti od sreče. Da če bi tudi morala nato od njega v Gruberjev prekop. Ah, zakaj mu ne bi verjela? Saj zares ne laže. In po-tem; ali ni vseeno, kaj zdaj še stori? Saj je že vse tako do konca pre-mislila in sklenila svoje račune. Po-slovia se bo od sveta vsaj s sladko zavestjo, da je za droben hipec več-nost okusila največjo blaženost srca.

»Ljubim te in ne morem biti brez tebe!« je še bolj prepričevalno dejal Škabal. In tisti trenutek se mu je sama vrgla v objem. Oklenila se ga je z vso silo, kakor da se oklepa rešilne deske na razburkanem morju, ki jo hoče potegniti z vsemi svojimi silami v temne globočine. Njene usnice so se priselale na njegove, a iz njenih lepih oči so vrele solze brezmejne blaženosti. Pozabljena je bila vsa resničnost tam onkraj vrat njegovega samskega stanovanja. Nič več ni za-njo obstajal njen dom v oddaljenem predmestju, nič več neizprosnost samo-voljni oče, nič več vsiljevanji ji ženin, nič več brezupni položaj brezposel-nosti. Končno je vendarle tudi ona doživela veliki razcvet svojega srca, v katerem je popje ljubezni tako dolgo čemelo vse drobno in zakrnelo, ko da bo usahnilo še preden se bo odprlo. Kaj bi mogla dočakati še boli

veličastnega? Samo ena, enkratna je taka zanosna sreča. Dojemala jo je z vsemi svojimi čutili, in vendar je vprašala:

»Ali me zares ljubiš? Ali mi ne lažeš?«

»Zares, Nada! Moja sladka! Kako bi mogel tako prepričevalno lagati?«

»Ti si moja prva ljubezne, zato ne vem,« je rekla. »Ce je res, je lepo, prelepo...«

S poljubom ji je zaprl usta. Pojem je sedel v naslanjaj, si jo položil na kolena in ji priželi k njemu go-voril:

»Ti si čudovital! Hvala ti za to, kar si prebudila v meni. Doslej sem bro-dil po vodi in sem bil vendar žejen; hodil sem skozi ogenj in me je zeblo; plaval sem v svetlobi, pa sem bil kljub temu slep. Kako je bilo mo-goče vse to? Kaj je v tebi? S čim si me očarala? Carovnica moja mala!«

Poslušala ga je in se srečno smel-jljala. Tako bi sedela večno in ga poslušala, samo poslušala. In sedela je zares dolgo in ga poslušala. Pozno je udarilo v to njeno sanjsko odmak-njenost spoznanje, da mora preč, do-mov. To spoznanje jo je sreslo kakor nenaden val mraza. Kako naj po tem rajskem večeru odide spet v trpko resničnost? Ali ne bi bilo lepše oditi

V 24 URAH barva, plisira in kemično čist obleke, klobuke itd. Škrob in svetlolika srajce, ovrtačke, za pestnice itd. Pere, suši, moga in lika domače perilo. Parne čisti posteljne perje in puh tovarna JOS. REICH LJUBLJANA

naravnost od njega v smrt? Odnela bi s seboj v ostanstvo še tople poljube njegovih usnic, še zveneče besede njegove ljubezni in v srcu svetel žar nadzemeljske blaženosti.

Ko sta stopala po stopnicah navzdol proti vežnim vratom, jo je njeno tega navdajala, srečna zavest, da ni Dušan niti poskusil ničesar takega, kar bi jo moglo žaliti in da ji tudi ni staval poniževalne ponudbe, kakršne se je prej tako bala. Res, o poroki ji ni govoril, maredč samo o ljubezni; toda ljubezne, če je resnična, ne more biti samo trenutna. Vse drugo mora slediti samo po sebi.

Toda potem, ko je naročil Škabal avto, da bi prej prišla domov, se je v lumizni domislila, da na poroko z njim sploh ne more misliti. Očetu ne sme povedati, da ga ljubi. Nikoli ne bi privolil v nobeno njeno zvezo, razen v ono s Slavkom Brdnikom. Ona pa je brez službe in dohodkov. Kam naj gre, če jo vrže na cesto? K Dušanu? Nikoli! Ne, njegova žena ne more postati. Vsako upanje je blazno.

»Pojem je bil ves ta večer samo utrinek sončnega bleska v nepredmi-noči,« si je rekla. »Ples nad prepa-dom, na katerega dnu čaka smrt.«

Nikoli prej ni tako živo čutila v svoji bližini neizprosne konca. Kakor da je iz njene in Dušanove ljubezni le še zrasel v višino in globino, deleč preteklost od bodočnosti brez možnosti prehoda. Srce ji je napol-nilo brezmejna legobnost in z nad-človeškimi napore se je premagala, da ni zahtela na njegovih prsih.

»O, samo tega ne!« si je govorila. »Pojem bi hotel vedeti, zakaj ihtim. Jaz pa mu za vse na svetu ne bi

povedala. Samo napisala bi mu lahko. Da, napisala mu bom tudi, kadar bo napočil tisti trenutek. Naj ve, kako pošteno sem odšla...«

Ukazala je ustaviti avto precej daleč od svojega doma. Ni hotela, da bi kdor koli iz sosesče videl, da se je pripeljala iz mesta, in še tako pozno. Takoj jo je izdali. Dušan jo je hotel potem še peš spremiti do hiše, pa mu tudi tega ni dovolila. Celó na vprašanje, kdaj se bosta spet videla, mu ni hotela odgovoriti do-ločno. Prišla bo sama k njemu, kakor hitro bo utegnila, mu je rekla in on ni imel razloga podvomiti o njeni ob-ljubi. Tako se je miren vrnil v mesto. Nada pa je na vrhu pred hišo padla v sneg in krčevito zaitela...

VII.

Naslednjega dne dopoldne je šla Nada spet v mesto. Hotela je vsaj še enkrat poskusiti najti službo. Obiskala je mnoge pisarne in razna podjetja, ki ji jih je bil kdo nasvetoval ali pa se jih je sama domislila, pa je v večini primerov še poslušati mso ho-teli, ko je povedala čemu je prišla. Trudna in potrla se je opoldne vrnila domov.

Domači so že sedeli pri kosilu, ko je vstopila. Oče ji je komaj odzdra-vil in je niti pogledal ni. Nagonsko je začutila, da je mrk in se na nekaj pripravila. Tiho in pohlevno je sedla k svoji jedi in ves čas mislila:

»Nekaj pripravljaj. Morda je kaj iz-vedel? Pa saj ni mogel! Kdo naj bi mu bil povedal?«

Skušala se je domisliti vseh korakov, ki jih je dolje napravila s Ška-balom in vseh ljudi, ki bi jo bili utegnili videti z njim, pa se ni domislila prav nobenega takega. Morda pa le ničesar ne ve in je jezen samo zato, ker zavlačuje vso stvar z Brdnikom? Toda po kosilu jo je oče nenadoma ostro pogledal, da ni mogla prav nič več dvomiti, da se k nečemu priprav-lja. Pojem je spregovoril trdo kakor sodnik:

»Torci, se boš ali ne boš?«

»Kaj?« je vprašala Nada, čeprav je dobro vedela kaj misli.

»Poročila si Slavkom?« je izbruhnil oče.

Do tistega dne mu je na taka vprašanja vedno odgovarjala pomirje-valno ali vsaj izmikajoče. Skušala ga je prepričati, da se vendar ne mudi tako strašno, da bi morala še pred dvajsetim letom skočiti v zakon; da si mora prej pripraviti še razne stvari, da se ob takem letnem času ne bo možila in tako dalje. Zdal ji je pa nenadoma zmanjkalo prav vse volje, igrali še dalje to komedijo. Zahotelo se ji je upreti se enkrat za vselej in povedati resnico, pa naj se potem zgodi česar koli. Ali ni vse do konca premislila in se vda la tudi v zadnje? Zato je odgovorila čisto mir-no in razločno:

»Ne.«

llovarja je njen odgovor tako osup-nil, da je prvi trenutek zgrabil sapo. Saj sploh ni mogel verjeti, da sliši prav. Njegova hčerka, ki mu še nikoli ni odgovorila na nobeno vprašanje s tako kratkim »ne«, vendar ni mogla na vse to, kar ji je dejal, zalučiti mu tako predizno v obraz ta trdi izraz upora? Gotovo ga ni prav razumela. Zato je ponovil:

»Vprašal sem te, kdaj se namera-vaš poročiti s Slavkom?«

»In odgovorila sem ti, da nikoli,« je rekla prav tako mirno in odločno kakor prej.

»Ti torej sploh ne misliš na to?« je bruhnil iz njega s tako silo, da mu je ves obraz zalila kri. »Po skoraj

štirih letih zaroke izjavljajš, da ga ne maraš?«

»Ga tudi nikoli nisem,« je rekla odsekano. »Ce sem kdaj hodila in govorila z njim, sem storila to samo tebi na ljubo. Brdnik ni mož zame. Izbere naj si sebi primerno leslo!«

»Lažeš!« je kričnil llovar in planil s stola. »Tako govoriš šele zdaj, ko si se spridila s tistim nekakim fičfirčem, s katerim se voziš ponoč v avtomobilu. In to seveda tedaj, kadar ni doma mene, da bi nate pazil.«

»Nase pazim lahko sama. Dovo! sem stara,« je jezno rekla Nada. »Odkar sem iz šole, skrblim sam-zase in dajem še vam. Tudi zde živim za svoje, zato imam pravice razpolagati s svojo usodo po lastni volji; in če se bom kdaj poročila se bom s tistim, ki bo tudi mer-ugajal, ne samo tebi.«

»Tako te je torej naučil govoriti očetom? Vlačuga!« je zarjul llovar in pograbil stol, da bi z njim naval nanjo, toda mati in brat sta se mu postavila po robu in preprečila, d je ni dosegel.

»Tega me ni nihče naučil,« se uprla Nada; »in vlačuga tudi miser-če ne maram tvojega izbranca. Vle-čuga bi bila, če bi se mu prodaj brez ljubezni samo zato, da bi bil preskrbljena. Sicer pa, hvala lepa z tako preskrbo! Pet let sem mlajša o njega, pa sem v dobri zapostviti za služila več ko on. Na njegovo piškav bajto in pokojnino čez trideset let s pa požijzam.«

Med tem ko je mati mirno očel, je skušal Nado pregovoriti brat, d bi molčala, toda uspešno nista do-segla, jez je bil podrl. Tisti jez, ki tako dolgo zaježeval vodovje različ-nih hoten, ki jih ni bilo mogoče iz-miriti. Zdal se pluskata »svobodno nižavje, da se dokončno razdvoji« pa četudi ostane za njim večno opi-stoženje rodbinskega razmerja.

»Pojem se mi pri tej prici izgul izpred očel, je zakrlical oče in sun s tako silo stol ob tla, da se mu odlomila noga. »Izgovin se ne pr-kaži nikoli več! Od tega trenutka dalje nisi več moja hči! Pojd me vlačuge, kamor spadaš!«

»Pojdem, ne boš šel,« mu je zakl-cala.

llovar pa je planil v sobo, in da izdvalj svojo jezo, je pričel kak pobesnel metati v vežo. Nadme stva obleke, čevlje, klobuke, perilo in v-drobno ropotilo. Rbikler je je dosegel. Mati je izbruhnila v krčevito ihten in trnjenje, brat je stal mrk na vrat in zrl obupano predse. Nada pa se vznemirila. Neverjetno hladnokrv-je pobrala s tati svoje stvari in i zlagala v ročni kovček, ki ga je pr-veklela od nekod. Tudi očetu mu je odgovarjala; le materi, ki jo je pr-sila, naj bo pamelna in prosti oči odpuščanja, je rekla:

»Očeta, ki ne misli na mojo srečo ampak samo na svojo trmo, ne bo prosila odpuščanja. Prehrda sva d bi se omejevala. Sem pač njegov hči.«

Ko je imela svoje najnujnejše stvar v kovčeku, si je oblekla plašč, nato nala klobuk in rokavice ter zaklala: »Bog ti plačaji za tvojo dobrot očel.«

Pojem je dvignila kovček in odh-tila skozi vrata ven na pot proti uli-Brat je obstal negotovo na svoje-mestu, še vedno ves nem od prepe-denosh, mati pa je stekla za njom med ihtenjem prosila:

»Ostani, Nada! Kam hočeš z vse-tem?«

»Kako boš živela, ko si bre-vsega? Moj Bog!«

»Ne joči, mama!« je rekla Nada, položila kovček na sneg, občela ma-ter, jo polubila in še sama zupletel. »Ne joči! Saj je vse eno, vse eno. Tako je bilo usojeno. Odpušči m Vse mi odpušči, kar koli sem kd-zaresnila, nasproti tebi!«

»Kako naj živim poslej, otrok moj je ložja mati,« ko ne vem niti kar hočeš?«

»Daj, samo daj, brez konca,« je rekla Nada in se sunkoma odr-gala od matere. Pograbila je sp-kovček in stekla na ulico. Mati je še nekajkrat poklicala, a ni odgovorila; samo z roko ji je pomahala v slovo.

Nada je skoraj tekla po ulici o domače hiše, da bi prišla čimprej izpred oči sosedov, ki so se zbira pri oknih in vratih. Čeprav je stopal do zamrznjenem snegu, se ji je zdel da ji gori pod nogami. Vendar i bila še tako vsa v prepiru in razkol z očetom, da ni utegnla niti za hipe pomisliti na svoj dejanski položaj niti ne na to, kam prav za prav gre. Ne, tisti trenutek res ni bilo v nj nobene jasne misli, niti ne one n Gruberjev prekop. Sla je samo dali in dalje proti mestu s kovčgom v roki in živčnim hrepenelom v vsem le-lesu. Kakor da je zamaknjena v ono stranstvo, ni videla ljudi, ki jih i srečavala, ne hiš, mimo katerih i hodila. Sele na cesti pri tramvajih i tračnicah se je ovedela, ustavila i vprašala:

»Kam?«

Pojem je obmolnila, ko da p sluskuje svoji lašnji potramosli. Ali zasliala od tam razločnega odg-voja:

»V yodol!«

Dalje prihodniti

HUMOR

Škotska

»Koliko stane v vaši mlekarni sko-delica kave?«

»Če sedete, 3 lire, če jo pa stoje popijete, 2,50 lire.«

»In če stojim samo na eni nogi?«

Pri zobozdravniku

Zobozdravnik: »Le zakaj tako kri-čite? Saj se vašega bolnega zoba še niti dotaknil nisem.«

Pacient: »Res je, a zato mi ves čas stojite na kurjem očesu.«

Prisebnost

Gospodinja: »Upam, da vas ne moti, da ste ravno trinajsti gost?«

Gost: »Prav nič, jem namreč za dva.«

Otroška

»Očka, kako dolgo si že poročen z mamo?«

»Sedem let.«

»In kako dolgo boš še moral biti?«

Diplomat

»Očka, kdo je diplomat?«

»To je mož, ki se spomni ženinega rojstnega dne, a pozabi njeno starost.«

Jedrnato

»Veš, Tone, če bi bil tako velik, kakor si neumen, bi imel na glavi večni sneg.«

Besedo je držal

»Prejšnji teden sem ti posodil sto lir. Dejal si, da jih potrebuješ le za malo časa.«

»Nisem se lagal. Čez štiri ure jih že nisem več imel.«

Izdala se je

»Povej srček, ali sem jaz edini, ki si ga kdaj poljubila?«

»Čudno, vsi moški enako izprašu-jejo! Seveda si ti edini.«

Dobro je odgovoril

Učitelj: »Kolikokrat je Kolumb po-koval čez morje?«

Jurček: »Štirikrat, gospod učitelj.«

Učitelj: »Dobro. Katero je bilo nje-govo zadnje potovanje?«

Jurček: »Četrto.«

IZBERI PRAV!

Neka ljubezniva sivolasa gospa nam je nekoč dejala: »Ravnajte s srečo je umetnost, težja kakor vse umetnije na visokem trapezu. In kakor pri vsaki akrobatiki, se moramo tudi tu pričeti vaditi že v mladosti.«

Ta gospa je lahko tako govorila, zakaj v mladih letih ji je bilo usojeno spoznat človeka, ki se je zdel kakor nalašč ustvarjen zanjo. Poročila sta se in bila vse do poznih let srečna in zadovoljna.

Kajpak, nekatera dekleta imajo srečo. Vendar živi na svetu bržčas več sto tisoč, morda celo milijonov mladih parčkov, kjer je žena dobila moža, ki bi se nedvomno vse bolj podal k čisto drugačni ženski, pa je pred Bogom in svetom vseeno njen mož.

Kako naj bodo ti zakonci srečni in kako naj žive v miru?

Mladim zakoncem ne moremo kaj prida zaupati, prav kakor štiritletnega čudežnega otroka ne moremo proglasiti za umetnika, še manj pa napovedati, kakšen umetnik bo čez petnajst, dvajset let. Kadar stopita pred oltar žen in nevesta, kj nimata skupaj niti štirideset let, si ljudje ganjenj brišejo solze in vzklikajo: »Kako ljubko!«

Ce pa isti ljudje vidijo, kako skoči iz letala letalec s padalom, si s strahom zakrijejo oči, boječ se, da se bo zdaj, zdaj raztreščil na drobne kose. In vendar statistika dokazuje, da 99% padalčev pristane na trdnih tleh celih in zdravih, narobe je pa 75% takšnih mladih zakonov nesrečnih. Zato se ne kaže razburjati, če vidimo, kako skoči letalec iz letala in se v elegantnem loku spušta naravnost; umestnejše je, če skušamo prepričati pretirano mlada zakonca, ki v njem ni drugega poročstva za srečo, kakor da sta zakonca tisti trenutek do ušes zaljubljeni drug v drugega.

Zdaj boste gotovo vprašali, kako spoznamo, ali je možki primeren za zakonsko življenje, predvsem pa, kako doženemo to že v njegovih mladih letih.

Znaki zato so zelo množični, prvič: ali je stanovit? Pri ti in dvajsetih letih bo najbrže sicer težko imel velik uspeh v zasebnem ali poslovnem življenju, ne bo vam pa tako težko ugotoviti, ali ni vaš izvoljenec že nešteto krat izpremenil svojih nazorov, svoje poklicne poti in svojeja odnosa do sveta.

Ali se razume s svojimi tovariši?

Ali ga imajo radi? Je prijubljen? Ne zaradi dobrega družabnega položaja, ne zaradi morebitnih gmotnih prednosti, temveč zaradi njegova samega, zaradi njegove prikupnosti in vljudnosti? Ali ga prijatelji spoštujejo?

Ni še dovolj, če zabava svoje tovariše in je zato prijeten družabnik. Vas ne bo dolgo zabaval. Sami veste, da je nekaj čisto drugega, če vam kdo ponudi po kosilu okusen sladkorček, kakor pa če bi vse svoje življenje moral jesti samo sladkorčke. Preobjedli bi se in si kmalu zaželeli pošten založaj krompirja.

Prav tako ni odločilno, ali ima vaš izvoljenec srečo pri ženskah. Morda ima srečo samo zaradi svojega denarja, zaradi prikupne zunanosti ali zato, ker dobro pleše in lepo govori. Življenje pa ni zabava. Kaj pa, če je neki slovit umetnik njegov oddaljeni sorodnik? Ostanite trdni. Oddaljeni sorodniki ostanejo po navadi tudi po poroki oddaljeni...

Važno je tudi, kakšen je izvoljenecv odnos do staršev. Nikakor še ni dokaz, da je vaš izbravec izvrsten človek, če pri vsaki odločitvi vpraša svoje starše za svet. Prej to priča, da je pretirano oprezen in nesamostojen. Še slabše je pa, če se norčuje iz svojih staršev. Če je tako, mu lepo recite zbogom, zakaj čez deset let bi se prav gotovo tudi iz vas tako norčeval.

Tri vprašanja si vsekako zadajte, preden se odločite zanj: 1. Ali se dobro razume s ljudmi, ki ga v vsakdanjem življenju obdajajo? 2. Ali dela v skupnosti za skupnost? 3. Ali ni preveč kritičen? Ljudje, ki vsako reč oberejo do kosti, niso dobri življenjski tovariši. Kdor venomer kritizira, načinja srečno zakonsko življenje kakor žaga les.

In preden se zares odločite, se še vprašajte: Ce se čez dvajset let, ko ta možki ne bo več mlad, zbudim z njim zgodaj jutraj v nezakurjenem vlakcu, zunaj pa dežuje, ali se bo znal še nasmehitati in se spriznati z okoliščinami? Ali po njegovem značaju že danes lahko to ugotovim?

In če boste na to vprašanje lahko pritrdilno odgovorili, razen tega je pa izpolnil tudi vse prejšnje pogoje, tedaj brez skrbi v zakonski stan! Življenje ob človeku, ki je dobrovoljen, samostojen in socialen, mora biti srečno, če boste v zakon tudi vi prinesli dobro voljo in zavest, da zakon ni muha enodnevaica. (n)

(Tri trije modeli so risani izrečno za »Družinski tednik« in niso bili še objavljeni.)

Na gornji sliki vidimo tri moderne in praktične popoldanske obleke. Prva je iz enostavnega črnega blaga, drobni gumbki, ki jo krase, so pa kovinsali. Druga obleka je črna, okrašena s sivim blaom. Pod vratom jo zavezemo s lenko penljo. Tretja obleka je temnomodra in okrašena s čipkami. Zato je primerna za razne slovesnosti. Ob štriklohem izrezu so kovinske sponke, ki jih dobimo danes v raznih ljubkih oblikah. Krilo je zvončasto in precej nagubano.

nejša od vseh drugih žensk, ki jih poznaš?

10. Ali zdaj denarnim pomislekom ne prisojate več toliko važnosti kakor poprej, ko ste mislili na poroko samo objektivno?

11. Ali čutili nenadno potrebo, da bi njega ali njo varovali?

12. Ali ste se uklonili neprijetnosti, da ob nedeljah kosite pri njeni ali njegovih družini, čeprav v resnici rajši doma jeste?

13. Ali vas njena — njegova — družba tako zelo osrečuje, da se včasih zasačite pri bojazni, kako bi bilo, če bi vas lepega dne ne osrečevala več?

14. Ali ste takoj slabe volje in nekoliko ljubosumni, če »njemu« ali »njej« v družbi kakšna druga gospodinja ali kakšen drug gospod izkazuje naklonjenost?

15. (Samo zanj.) Ali vam daje miselnano občutek, da ste mož dejanja in odločitve, ali podizaja vašo voljo in krepi vašo samozavest?

16. Ali se kdaj zasačite pri spoznanju, da vse delate in govorite samo s stališča, da bi bilo »njemu« ali »njej« všeč?

17. Ali ste obožni in preživite slabo noč, če ste se z »nim« ali »njo« sprickali?

18. (Samo zanj.) Ali se na lepem zelo skrbno nequcite in ste nevoljni, če opazite, da se vam obleka ne poda, boječ se, da »njemu« ne boste všeč?

19. Ali se trudite, da bi se naučili stvari, ki so njemu ali njej ljube, bodisi kakšne družabne igre, kakšnega športa ali podobno?

20. Ali se odvedujete navadam, ki njemu ali njej niso pri srcu; na primer: rdeče ološčenim nohtom, kajcemu, branju pri mizi itd.?

Tudi sam biti je lepo!

Uživam težko priborjeno svobodo. Delo imam, ki me zanima. Boljše je, če je človek sam, kakor da se dolgočasni v dvoje.

Lahko odprem okno, kadar hočem in kakor hočem.

Grem v kino ali v gledališče samo k hšim predstavam, ki so mi všeč.

Natanko vem, kakšen je človek, ki si ga želim za moža.

Sestajam se s hšimi ljudmi, ki so mi všeč, in se umaknem hšim, ki mi niso pri srcu.

Nihče se ne spohika ob moj klobut. Privoščim si lahko počitek, kadar hočem.

Odločila sem se, da bom dobra žena — in nihče se mi zato ne smeje.

„Dovolite, da vam predstavim...“

Med prvimi dolžnostmi sleherne gostiteljice je prijetno in neprisiljeno, pa pravilno seznanjanje gostov med seboj. Uspeh prireditve je pogosto odvisen od gostiteljice — spretnosti v predstavljanju. Gospodinja naj to važno zadevo opravi s tenkočutnostjo, preprostostjo in dobro voljo.

1. *Miren, jasen glas je pri predstavljanju zelo važen.* Kadar predstavljamo ljudi, ne smemo biti razburjeni in moramo mirno in jasno povedati imena svojih gostov. Zelo neprijetno je namreč, če moramo po slehernem imenu gospodinjjo vpričo gosta ali pa pozneje še enkrat vprašati.

2. *Vselej najprej predstavimo gospoda dami, mlajšega starejšemu.* Kajpak to pravilo ne velja za izjemne primere, tako za kralje, cerkvene ali državne dostojanstvenike.

3. *Spomin za imena in obraze.* Zelo važno je, da si zapomnimo imena in obraze ljudi, ki so nam jih predstavili. Kadar nam torej kdo predstavi dotlej neznanega gospoda ali damo, si ga za nekaj trenutkov natanko ogledimo, da ga bomo o prvi priložnosti spet spoznali, čeprav ga bomo srečali v drugačni obleki in drugih okoliščinah. Rastreseni ljudje, ki si ne zapomnijo imen in obrazov, preradi veljajo za ohole in domišljave, zatorej pozor!

4. *Ne vpadimo v družbo kakor strela z jasnega.* Pri predstavljanju počakajmo previdno na primeren trenutek in predstavimo goste drugega drugemu, ne smemo pa motiti pogovorov in kaliti družbe s predstavljanjem tedaj, ko ljudje najmanj pričakujejo.

5. *Ne poudarjajte nekaterih imen.* Kadar predstavljate, ne izgovarjajte nekaterih imen s spoštljivo pobožnostjo, druga pa komaj slišno. Ni pravilno, če umetnico predstavite z besedami: »To je pa slovitka pevka X!« Prav tako pazimo, da gospoda Y. ne predstavimo za »plesnega učitelja iz leta 1905.«, ker tako vsakdo z lahkoto izračuna njegovo starost.

6. *Nekaj prijaznih vnodnih besed.* Družba se bo počutila vse bolj neprijetno, če boste vsakomur za uvod izrekli nekaj ljubeznivih besed in nazkazali pomenek. Tako ne bo prišlo do mučnega molka, ki kvari še tako prijetno družbo.

7. *Storite svojo dolžnost z veseljem.* Zanimajte se za želje in navade svojih gostov, storite slehernostvar premišljeno, toda vseeno lahkonoin se v trenutkih predstavljanja čisto posvetite svojim gostom.

Vpliv pare na polt

Jutnje umivanje obraza izmenično s topljo in mrzlo vodo osveži kožno tkivo in je hkrati izvrstna masaža. Vendar vse to za dosego lepe, napete polti ni dovolj. Vsakih deset dni si moramo pošteno okopati obraz v pari, da se lahko prav vsaka znojnica odpre in zadira. S polom pa izloči koža tudi vso nesnaqo, ki bi se sicer nabirala v nji.

Predvsem se pa morate zavedati, da je para nevarno zdravilo. Če jo uporabljamo zmerno, nam polt polepša in ozdravi, če si pa prevečkrat parimo obraz, ulegnemo doživeti, da se bo koža na obrazu nagubala in izgubila svojo pravo barvo.

Vpliv pare na kožo je različen. Para je predvsem važen čimtelja za čiščenje polti, kar smo že zgoraj omenili. Razen tega požene kri hitreje po žilah na obrazu, kar hkrati osveži ves živčni sistem in vse žleze v koži. Če dodamo vreli vodi še kakšno zdravilno rastlino — na primer kamilice — dosežemo res popolno in ne samo površno čiščenje polti.

Para prijetno in koristno vpliva na polt tudi zato, ker jo oylazi. To daie polti svežino, tako značilno za mladost. Polt se umiči največ zato, ker izgubi svojo naravno vlažo, postane suha, nagubana in brezbarvna.

Kakor vidimo, si torej parimo obraz iz več vzrokov.

Kako pa pripravimo parno kopel? Na dno lonca vsujemo praišče kamilice in čeznje vlijemo vrele vode. Že prej si pa očistimo obraz bodisi s kakšno čistilno vodo ali pa z milom in toplo vodo. Nikoli si ne smemo pariti umazaneja obraza, ker bi se tedaj nesnaqa še globlje zajedla v kožo. Zdaj sklonimo glavo nad lonec in si jo pokrijemo z brisačo. Paziti moramo, da nam para ne pokvari pričeske. Prav tako ne smemo dopustiti, da bi nas para žgala v obraz.

Precejšna, toda še zmerom znosna vročina je najboljša za kožo.

Ko ste tako pet minut držali obraz nad paro, smemite brisačo in se umiite s toplo vodo, ki bo odplavila vso nesnaqa iz znojnic in lojnice. Zdaj si prav na terko vtrite nekaj hranilne kreme in šele zdaj si umiite obraz v mrzli vodi, ali si ga pa obložite z mrzlimi, oželim obkladki.

Mrzli obkladki ne smejo biti ledeni, da ne poškodujejo kože. Priporočljivo je, da si pripravimo parno kopel zvečer, ko oslanemo doma. Če moramo po parni kopeli ven, celo na mraz, i moramo polt vsekako zavarovati s hranilno dnevno kremo in lahko plajšjo pudra.

Parjenje obraza je priporočljivo tudi zato, ker je eden izmed naučinkovitejših, pa tudi najcenejših kozmetičnih pripomočkov, ki jih lahko same doma uporabimo.

„Moj otrok ne je rad...“

Pogosto slišimo kako ta ali ona mati vzdihne: »Moj otrok nič rad ne je. Vse razmaže po krožniku in posli.« Vsak obrok hrane je za mater pravo trpljenje. Kaj naj stori? Vzroki slabega teka so različni, zato moramo pri vsakem vzroku drugače ravnati. Veliko vlogo igra tudi nepravilna vzgoja, segajoča že v najnežnejše detinstvo, v dobo dojenčka.

Za mlado, neizkušeno mater je res izredno mučno, če se mora boriti z dojenčkom, ki noče sesati. Prve dni se ne smemo vzemirati, otrok je še utrujen od dolge poti. Pozneje se mora dele pija šele naučiti. Mali se mora oborožiti z neznanjskim potrpljenjem, pa tudi z doslednostjo. Otroka naj pije samo v urah, za obroke določenih in nikoli vmes. Če bo pošteno lačen, bo že potegnil in se tako hkrati navadil sesanja.

Otroci so kakor odrasli ljudje bodisi dobri ali slabi jedci. Po navadi ostanejo vse življenje takšni, kakršni so v prvih dveh letih. Nekateri otroci pojedjo skoraj toliko kakor odrasel človek, spet drugi pa tako malo, da se človek čudi, od česa žive. In vendar se po navadi tudi slabi jedci razvijajo v redno, napredujočo v teži in ne kažejo znakov zaostalosti. Če se otrok dobro razvija, čeprav malo je, nam ni treba imeti skrbi. Otroka je sam zase najboljši barometer in poje vselej toliko, da se hrani in da mu zadošča.

Druga je pa, če otrok sicer rad in dosti je, pa na lepem nima več teka. Morda se pripravila kakšna bolezen, morda je zaprt, ali si je pa pokvaril želodček. Ne silite ga, naj je. Če ni nič resnega, bo kmalu spet dobil tek, sicer boste pa po dveh znakih kmalu ugotovili, kaj je z njegovim zdravjem.

Dojenčki ne sesajo radi, če imajo nahod, ker imajo nos tedaj zamašen in težko dihaajo. Gubaajo celo in se trudijo, pa vseeno težko pijejo. Brž ko nahod mine, otrok spet normalno sesa. Zgodí se tudi, da ima otrok v nosu kakšno izrastlino in jo je treba odstraniti z operacijo, ki ni boleča in tudi ne nevarna. Pogosto samo zdravnik lahko ugotovi vzrok, zakaj ne more otrok dihati skozi nos, vendar ne odlašajmo, da te drobne nadloge ne postanejo nevarnejše in resnejše.

Ne smemo pa tudi pozabiti, da so otroci tirani. Ze dojenček ve, kako lahko materi nagaja. Boli je mati popustljiva in nedosledna, vedrme ima otrok. Otroka lahko navadimo tako, da sam zaspi, v redu je in se zadovolji sam s seboj. Prav tako ga pa tudi lahko sami navadimo, da ga moramo dolgo uspati, nositi po sobi gor in dol in mu pri vsakem obroku prirediti zabavno predstavo, da počne nekaj žlič.

Otroka moramo zato predvsem navaditi na red. Zato naj je zmerom v istem prostoru, pri čem naj ima mir, dobi naj obrok ob istih urah. Če ga odkloni, mu dajmo obrok šele tedaj, ko bi moral vdrati jesti. Prav tako ne smemo otroku med glavnimi obroki dajati sladkarij, sladkorčkov ali kakšnih posebno prijubljenih mi jedi. Tako se samo razvadi, si pokvari želodček in se okrepi v tiraniji do staršev.

Dojenčkovo prvo juhico smo nekaj navadno skuhalii iz telečjih kosti, češ da krepe otrokove kosti. Marsikatera mamica je danes žalostna, ker ne more svojemu ljubljencu več pripraviti telečje juhe in misli, da bo zato imel njen otrok slabše kosti. Znanost o prehrani pa drugače vidi. Za otroka je posebno zdrava zelenjavna juha, ker je v njej dosti rudniških soli. Dojenčkovo kosilce — otroka naj ga dobiva od šestega meseca dalje — pripravimo danes takole: korenje, kolerabico ali podobno zelenjavo kuhamo dobro uro v prav malo soljeni vodi. Vode, ki ostane, ne zlijemo proč, temveč jo uporabimo za dojenčkovo juhico, ki vanjo zakuhamo ovsene kosmiče ali zdrob. Korenje prelačimo, dodamo za pol nohta ali pozneje tudi nekoliko več masla in pripravimo prikuho. K prikuhi damo še krompirjev pire, ki mu dolijemo nekoliko mleka. Zelenjavo stalno menjavamo.

Najbrže se bo otrok spoečelka brnil in ne bo hotel jesti novih jedi. To naj vas ne presrbi. Vztrajajte pri dajanju hrane ob določenih urah, toda zadovoljite se, če bo otrok hrano samo pokusil. Počasi se bo že navadil na okus in bo pričel več jesti.

Paziti moramo pa, da otrok ne izgubi teka; zato ga moramo redno voziti ali nositi na zrak. Samo, kadar je megleno ali vlažno vreme, je boljše, da ostanemo doma, ker se tedaj otrok prehliti prehladi. Zelo pospešimo tek tudi, če otroka vsak dan kopamo. Obsevanje z ultravijoličastimi žarki, majhne količine mesnega soka — samo po zdravnikovem navodilu — gibanje na svežem zraku, vse to bo otroku pripomoglo do teka tedaj, če so odrekli drugi, preprostejši in naravnnejši pripomočki.

ALI SEM ZALJUBLJENA?

Ce smo bolni, gremo k zdravniku. Zdravnik navadno najprej »prejpa« simptome bolezni. Moramo mu razložiti, kako se počutimo, kie nas boli, trga ali hišči. Šele zdaj zdravnik lahko s pomočjo svojega znanja ugotovi bolezen in nam nasvčuje zdravljenje. Vendar je bolezen včasih tako skrita, da je tudi izkušen zdravnik ne more takoj doznati in mora zato vse simptome še posebno skrbno analizirati.

Se vse drugače je pri ljubezni! Brž ko namreč začutimo njene simptome, si moramo sami »prejpati« obishi in ugotoviti, ali smo že »bolni« ali ne. Nikjer ni resilnega zdravnika, ki nam bi kratko in malo jasno povedal ime bolezni in nasvetovalo zdravlja. Tako se pogosto dolgo otepmo dvoma in pomislekov in vendar samj nismo bolnihi kos. Vendar po navadi samo eno zdravilo resnično pomaga, ime mu je: odkritost.

Odgovorite torej na spodnja vprašanja odkrito in odločno, in kmalu boste doznali, kako je z vašo srčno boleznijo. Vsak pritrdilni odgovor šteje 5 1/2 točke. Razen števil 8, 9, 15 in 18, so vprašanja enaka za »bolnike« in »bolnice«. Zdaj seštejte in izračunajte!

Manj ko 50 = zdravi, 50 do 60 = nekoliko bolnihi, 60 do 70 = začarani, 70 do 80 = zaljubljeni, več ko 90 = v plamenih!

1. Ali rajši preživite večer z »nim« ali z »njo« doma, namesto da bi šli v veselo družbo, toda brez nje ali njega?

2. Ali čutili željo, da bi se »ji« ali »njemu« zaupali, izpovedali svoje najsrčneje želje, svoje načrte in svoje prepričanje?

3. Ali ste pogosto odsotni, raztreseni in hodite mimo svojih znancev, ne da bi jih opazili?

4. Ali se borite kakor lev, če kdo vpričo vaš s kakšno besedico porajja vašega izvolenca ali vašo izvolenko?

5. Ali poslanete nemirni in živčni, če on ali ona o pravem času ne telefonira ali ne pride na dogovorjeni sestanek?

6. Ali se vam zdj gospodinjstvo in življenje v dvoje kakor ljubka idila v primeri s samotnimi leti, ki ste jih doslej sami preživeli?

7. Ali ste se na lepem zavedeli, da vas — — — — — ista občutja, ki so se vam zdela doslej tako bedasta, če ste jih brali v romanjih, ali pa slišali v čustvenih poveljih?

8. (Samo zanj.) Ali ste opazili, da so vam pri sreju njegove ideje in da vidite v njem človeka z večim znanjem, obzorjem in življenjskimi izkušnjami, kakor jih imate vi sami?

9. (Samo zanj.) Ali se vam zdj, da ni »ona« samo prijetne zunanosti, temveč da je tudi modrejša in prikup-

NAS NAGRADNI NATEČAJ

Količek za praktične gospodinje
Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Izdalno kosilo v enem loncu

V osoljen krop deni na široke rezance zrezan ohrovt. Ko je do polovice kuhan, prideni globok krožnik makaronov ali drugih testenin in eno skodelico riža. Dodaj še eno žličko paradiznika, malo kumne, popra in eno kocko za juho. Napravi sveflo prežganje, kateremu si dodala 2 do 3 stroke česna in jed je gotova. Če je jed pregošta, dolij še malo vode in posli še nekaj časa vrehi. Namesto ohrovtja lahko vzameš tudi rumeno kolerabico, zelje ali drugo zelenjavo. S. K.

Mešana solata

Nastraj: 1 korenček, 1 zeleno kolerabico, malo rumene kolerabice, 1 jabolko, 1 črna redkvice, 1/2 čebule, in štiri liste zelinate glave. Mešanico osoli in popopravi ter začini z oljem in kisom. Tako pripravljena solata je izredno okusna. F. S.

Zrezki iz makaronov

Skuhaj 1/4 ka makaronov, ko so ohlajeni, jih zreži na mesoreznici in prepraži na čebuli. Dodaj pest gobic, če imaš, lahko tudi košček kuhane in zmlete govedine, eno jajce, malo popra, česen in zelen prešlji. Vse to premešaj, napravi zrezke in jih speci na olju. Iz te zmesi dobiš šest zelo dobrih in okusnih zrezkov.

Cajno pecivo

Napravi gosto testo iz 1/2 ka moke, 8 dka masčobe (tudi olic), malo soli, 1/4 litra mlečnega nadomestka in malo vode, v kateri si preie kuhala kumin ali jancz. Iz tega napravi majhne rolničke ali žemlice, katere lahko poltneš s sladkorjem ali makom. Če imaš rajši sladko pecivo, dodaj malo sladkorja ali za sladkorno bolne, saharina. Pecivo je zelo krhko in okusno in dolgo ostane sveže. M. K.

Za vsak prispevek, objavljen v »Količku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek dvignete lahko takoj po objavi v naši upravi. Do pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na Uredništvo »Družinskega tednika«, Količek za praktične gospodinje, Ljubljana, poštni predal 253.

PLAČAJTE NAROČNINO!